

İngiltere, Fransa ve Belçika arasında 23 temmuzda Brüksel'de toplantı yapılacaktır

A K Ş A M

İtalyada, İngiliz politikasına karşı mevcut itimatsızlık henüz zail olmamış

Sene 18 — No. 6375 — Fıatı her yerde 5 kuruş

CUMARTESİ — 18 TEMMUZ 1936

Telefon: 24240 (İdare) - 24249 (Tahrir) - 24248 (Matbaa) - 20113 (Klişe)

Boğazlar mukavelesi pazartesi günü gece saat 10 da imza edilecek

Konferans bugün son bir toplantı yaparak hazırlanan mukavele metnini katî surette kabul edecektir
Mukaveleyi Bulgaristan da imzalıyacaktır

Romanya hariciye nazırı imza merasiminde hazır bulunmak üzere pazartesi akşamı Montreux'e gelecektir

Montreux 17 (Sureti mahsusada giden arkadaşımızdan) — Tahrir komitesi bugün Boğazlar mukavelesinin tam metnini hazırlamıştır. Konferans yarın (bugün) son umumî ve alenî bir celse yapacak ve bunda tahrir komitesi tarafından hazırlanan mukavele metni okunarak katî surette kabul edilecektir. Bundan sonra mukavele matbaada basılacaktır.

Pazartesi günü heyetimiz tarafından verilecek büyük resmi ziyafetten sonra mukavele gece saat 10 da imza edilecektir. K. D.

Montreux 17 (A.A.) — Yeni Boğazlar mukavelesinin imzası merasimi pazartesi günü saat 22 de cereyan edecektir.

MUKAVELEYİ BULGARİSTAN DA İMZALAYACAK

Montreux 17 (A.A.) — Yeni Boğazlar mukavelesini Bulgaristan da imzalayacaktır. Harp zamanında Türkiye'nin de akit bulunduğu bir anlaşma lehine olarak 16 ncı maddenin ihdas ettiği istisnaiyet hakkındaki Bulgar kaydı ihtirazisi ortadan kalkmaktadır. Çünkü konferans vesikalari bir tefsir ihtiva etmektedir ki o da mezkûr maddede derpiş edilen mütecevizin Milletler Cemiyetinin selâhiyetler organı tarafından gösterileceği keyfiyetidir.

Montreux 17 — Kararlaştırılan esaslar dahilinde yeni Boğazlar mukavelesini kaleme alan tahrir heyeti bu akşam işini bitirmiştir. Yarın (bugün) saat on beşte umumî bir toplantı yapılacak ve hazırlanan metin son defa gözden geçirilecektir.

Muahedenin pazartesi günü imzası düşünülmüştü. Romanya hariciye nazırı M. Titulesco, imza resminde bulunmak üzere Montreux'e gelmek istediğini bildirmiştir. M. Titulesco pazartesi akşamı burada bulunabilecektir.

EVVELKİ GÜN KABUL EDİLEN MADDELER

Montreux 17 (A.A.) — Anadolu Ajansının hususî muhabirinden: Kon-

Boğazlar konferansının toplandığı Montreux Palas otelinin önündeki geniş tarasası

ferans dünkü umumî celsesinde Boğazlar mukavele projesinin müzakeresini bitirmiş ve filen tam bir anlaşma elde edilmiştir.

Konferans, hava tecim seyrü seferi rejimi hakkındaki 20 nci madde için teknik komite tarafından teklif edilen metni, 21 inci madde için de Türkiye delege heyeti tarafından teklif edilen tahrir şeklini kabul etmiştir.

21 inci maddenin yeni şekline göre, Boğazlar komisyonu lâğvedilecek ve komisyonun vazifesi, bunu yine bu maddeye tesbit edilen şekiller dairesinde yapacak olan Türk hükümetine devredilecektir.

Türkiye baş delegesinin talebi üzerine, konferans 22 nci maddeyi mukaveleden çıkarmış ve keza yeni mukavelelerin Lozan mukavelesi yerine kaim olacağı mukaddime kaydedilmiş olduğu için 24 üncü maddenin de mukaveleden silinmesine karar vermiştir.

Konferans, mukaveleyi, Lozan barış muahedesini âkitlerinin iltihakına açık bırakan yeni bir maddenin ilâvesi münasib olacağına karar vermiş

ve 8 inci maddenin teknik komite tarafından tesbit edilen yeni metnini kabul etmiştir.

26 ncı maddeye, mukavelelerin bazı hükümlerinin, âkitlerden birinin diğer bir âkit tarafından teyid ve iltizam edilecek talebi vukuunda, tadilini mümkün kılan bir hüküm ilâve edilecektir. Bu hususta ittifak mümkün olmazsa, karar âkitlerin dörtte üç ekseriyetle ittihaz edilecek ve ancak bu ekseriyetin, Türkiye dahil olduğu halde, Karadenizde kıyısı olan devletlerin dörtte üç ekseriyetini ihtiva etmesi icab edecektir.

Diğer hükümlerin tadili ancak âkit devletlerin ittifakiyle mümkün olacaktır.

Konferans bundan sonra evvelce talik edilmiş olan mukaddime ile birinci maddeyi kabul etmiş ve bu suretle mukavele projesinin okunmasını bitirmiştir.

Tahrir komitesi mukavele projesinin katî metnini bugün tesbit edecektir.

(Devamı 4 üncü sahifede)

Çocuklar için oyun yerleri hazırlandı

Bu oyun yerleri on beş mektebin bahçesinde tesis edilmiştir

Mekteplerin tatili münasebetle bir çok çocuklar sokaklara dökülmüşlerdir. Sabahtan akşama kadar sokaklarda toz, toprak altında ömürlerini geçiren çocukların bu hali, gerek sıhhatleri, gerek terbiyeleri için çok müzehir neticeler veriyor. Bundan başka tramvay otomobil kazalarının de mühim bir kısmına hep çocuklar hedef oluyorlar!

Dün bir muharririmizi kabul eden vali ve belediye reisi bay Muhiddin Üstündağ, çocuklarımızın terbiye ve sıhhatleri üzerinde fena tesirler yapan bu vaziyeti anlattıktan sonra diyor ki:

— Şehrin muhtelif yerlerinde çocuk oyun yerleri bulunsun, çocuklar bir yerde toplansınlar, dedik ve dörder

tip oyun yeri ve bahçe plânı yaptırıldı.

Bu fikirlerimizin ilk tatbikatı için bahçesi müsaid olan mekteplerin on beş tanesinin bu işe tahsis edilmesini maarif müdürüne söyledim. Muallimlerle Maarif müfettişleri bu çocuk oyun yerlerini teftiş edecekler, daimî murakabe altında bulundurulacaklardır.

Bu mekteplere - o mektebe mensup olsun olmasın - bütün semt çocukları kabul edilecektir.

Bu mektep bahçelerinde kum havuzu, tahtaravallı, salıncak yapıyoruz, atlama için ip alıyoruz.

Bu oyun yerleri mahfuz, gölgeli, ağaçlı yerlerdir. Bunların oyun için tabii cazibesi olduğundan sokaktaki

(Devamı dördüncü sahifede)

İtalyada İngiliz politikasına karşı itimatsızlık

Akdeniz misakının devamı İtalyayı çenber içine alma politikası diye tefsir ediliyor

Paris 17 — Romadan Temps gazetesine bildiriliyor: İtalyada İngiliz politikasına karşı elân büyük bir itimatsızlık vardır. Gerçi Akdenizdeki İngiliz Anavatan filusunun hareketi memnuniyet uyandırmıştır. Fakat İngilterenin Akdenizde her zaman bulunduğu filoyu kuvvetlendirmeğe karar vermesi hoş görülmemektedir. İtalyan mahafili, giden gemilerle kalacak gemiler belli olduktan sonra vaziyetin anlaşılacağı kanaatindedir. İngilterenin Türkiye, Yugoslavya ve Yunanistan ile yaptığı yardım misakını devam ettirmeğe karar vermesi İtalyada, İtalyayı çenber içine alma politikası olarak telâkki ediliyor.

İngiltere kralına suikast Tutulan adamın asıl ismi Jerome Bannigandır

Mevkufun avukatı Mac Mahonun, kralı öldürmeği düşünmediğini iddia ediyor

Londra 17 (A.A.) — Polislerin iki kişiyi tevkif etmiş olduklarına dair evvelce ortada dolaşmış olan şayialara rağmen polisler, yalnız Andrew Mac Mahon adında birisini tevkif ederek en yakın polis merkezine götürmüşlerdir.

Bir çok rivayetler suikast hadisesinin gayet süratle cereyan etmiş olduğundan hadisenin ne gibi ahval ve serait altında vuku bulmuş olduğunu tesbit emek düşküldür.

Vaka esnasında hazır bulunmuş olan bazı kimseler, mütearrızın önüne geçmek için müdahale eden kimsenin bir kadın olduğunu ve bu kadının Mac Mahona şiddetle vurarak elindeki silâhını yere düşürdüğünü söylemektedir. Ancak bu rivayeti, rövelerin kralın binmiş olduğu atın ayakları ucuna kadar atılmış olduğu şeklindeki müteaddid rivayetlerle telif etmek güçtür.

Diğer bazı kimselerin naklettiklerine göre kral, mütearrızı uzaktan görmüş ve gözlerini ona dikmiştir.

Diğer bir takım kimseler, kralın mütemadiyen önüne bakmış olduğunu ancak hadiseyi müteakip başını biraz çevirdiğini söylemektedir.

MEVKUFUN VEKİLİ NE DİYOR?

Londra 17 (A.A.) — Mac Mahon, müdafaa vekilile temasta bulunmak arzusunun izhar etmiştir. Bunun üzerine Bow - Street mahkemesinde bulunmakta olan vekile telefona edilmiştir. Mahkeme bu meseleye aid davayı sekiz gün sonraya bırakmıştır.

Davanın tehiri kararından evvel müdafaa vekili şu beyanatta bulunmuştur:

Akşam gazetelerinde çıkmış olan hadisler dolayısıyla mahpus, hiç bir suikast teşebbüsü vaki olmamış ve kendisinin hükümdarı öldürmeği tasavvur etmemiş olduğunu beyan etmek arzusunun göstermiştir.

Bununla beraber Mac Mahon aleyhindeki itham, her hangi bir kimsenin hayatını tehlikeye ilka etmek mak-

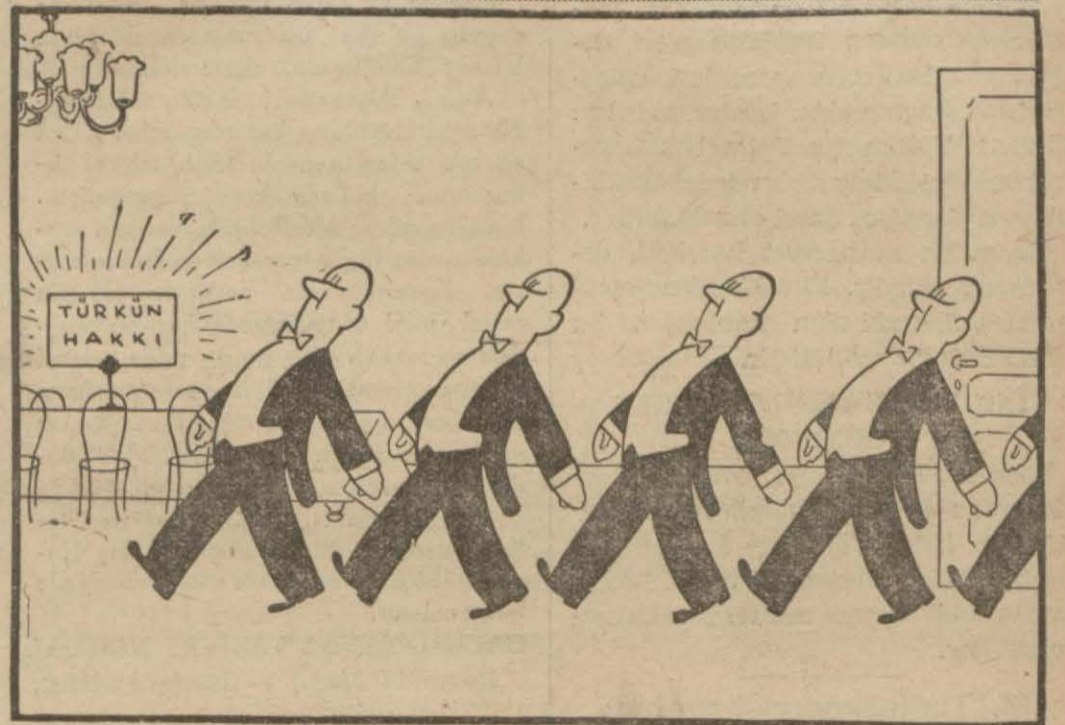

İngiltere Kralı sekizinci Edvard sadile silâh taşımak cürmü olacaktır. Mac Mahon İrlandalıdır.

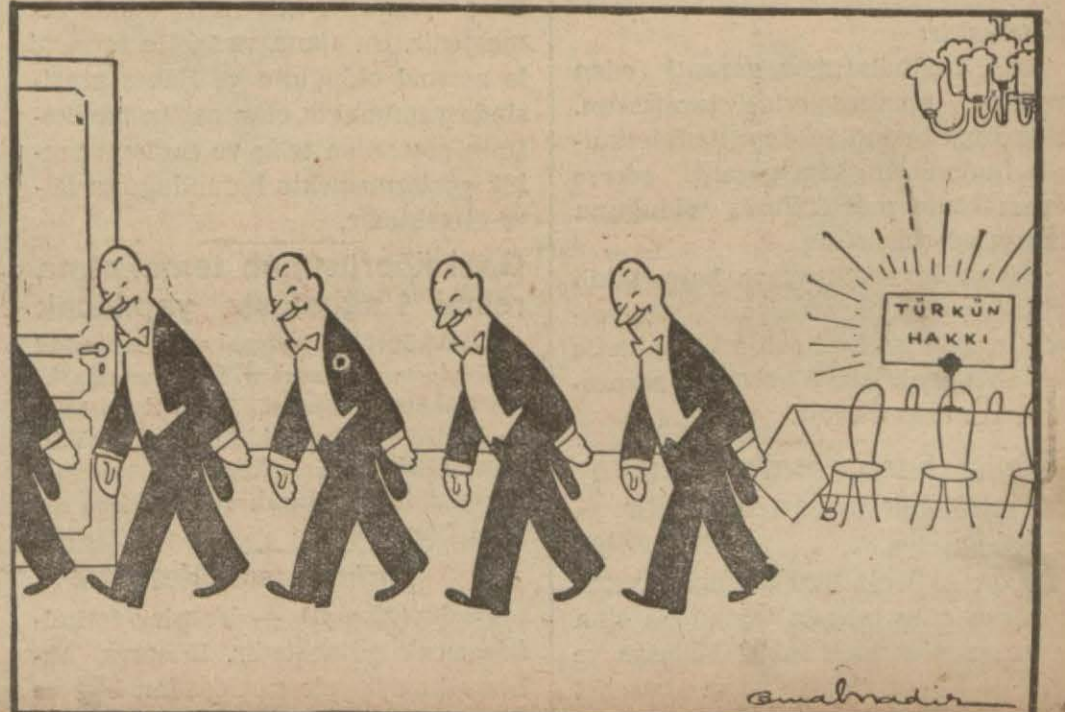
ASIL İSMİ

Londra 17 (A.A.) — Krala suikast teşebbüsünde bulunan şahsın asıl ismi Jerome Bannigan olduğu ve Mahon adının müstear bir isimden başka bir şey olmadığı anlaşılmıştır.

KRALA ÇEKİLEN TELGRAFLAR
Paris 17 (A.A.) — Reisi cumur M (Devamı 4 üncü sahifede)

Montreux konferansı böyle başladı...

... Böyle bittil..

Son dakika

İtalya pek yakında muahedeyi imzalıyacak

Londra 18 (Akşam) — Daily Telgraf gazetesinin istihbaratına göre, İtalya hükümeti, Boğazlar mukavelesini pek yakında imzalıyacaktır. Siyasi mahafil, fikir ve mütalâa beyan etmemelerine rağmen, umumî intiba, yeni Boğazlar mukavelesinin memnuniyetbahş olduğu merkezindedir.

Rus ve Çek şimendiferleri birbirine bağlanıyor

Bukovinada yapılacak yeni hat Alman - Avusturya anlaşmasına bir mukabeledir

Paris 18 (Akşam) — Oeuvre gazetesi yazıyor: Rumen kabinesi son içtimada Bukovina üzerinden Çekoslovak şimendiferlerini Rus şimendiferlerine bağlayacak bir hattı inşa etmek müsaadesini Çekoslovakya vermiştir.

Bu karar fevkalâde büyük bir ehemmiyeti haizdir ve Rusyanın Tuna havzasına resmen inişine bir alâmettir.

Oeuvre gazetesi, bu şimendifer hat-

tının inşasını, Avusturya - Alman anlaşmasına bir mukabele olarak telâkî ediyor.

Prag 18 (Akşam) — Hariciye nazırı M. Krofta: «Almanya - İtalya mukarenetini Romanın tavassutile yapılan Avusturya - Alman anlaşması takip etmesi fevkalâde bir ehemmiyeti haizdir. Bu anlaşmanın akisleri beynelmil münasebetlerde yakında hissedilecektir» demiştir.

Akdeniz paktı

Yunanistan anlaşmanın hükümsüz addettiğini İtalyaya resmen bildirdi

Roma 17 (A.A.) — Stefani ajansı bildiriyor: Yunanistan İtalyanın Atınadaki müessesine, Milletler Cemiyeti paktının 16 ncı maddesine istinad eden Akdeniz anlaşmalarını hükümsüz addettiğini resmen bildirmiştir.

Yunan hükümeti bundan evvel keyfiyeti Londraya da bildirmiştir.

Japonyada örfi idare kaldırılıyor

Londra 17 — Geçen şubattaki hadiseler üzerine Japonyada ilân edilen örfi idare yakında kaldırılacaktır.

Filistinde vaziyet

Arapların grevi devam ediyor

Kudüs 17 (A.A.) — Umumî yorğunluğa rağmen arapların grevi, devam etmektedir. Arap reisleri, uzlaşmaktan kaçınmakta berdevamdırlar. Bunlar, Hükümetin Yahudi muhaceret meselesinde mühim fedakârlıklara razı olacağını ümit etmektedirler.

Mamafih muhaceret hareketi, devam etmektedir. Filvaki, nisan-eyül sömesterine aid olan kontenjan bu son günlerde verilmiştir.

İNGİLTERE YENİDEN ASKER GÖNDERDİ

Londra 17 — İkinci Hosar alayı Mısırdan Filistine hareket etmiştir. Şimdiki halde Filistinde 8 piyade taburu, 1 alay süvari, 1 bölük topçu, müteaddid tayyare müfrezeleri bulunmaktadır.

M. Tituleskonun beyanati

Briüksel 17 (A.A.) — M. Titulesko, Universul gazetesine şu beyanatta bulunmuştur:

Ben, hududlarımızı garanti eden yardım muahedelerine taraftarım. Romanya hududlarıyla müttefiklerimizin hududlarını kim garanti ederse onun bizim müttefikimiz olduğunu beyan ederim.

Bizim Sovyet Rusyaya karşı takib etmekte olduğumuz siyaset, yüz yetmiş milyon nüfusa sahip bir milletle iyi bir ahenk içinde yaşamak zaruretinden mütevelliddir.

İngiliz harp gemileri bugün İskenderiyeden ayrılıyor

İskenderiye 17 (A.A.) — Reuter bildiriyor: Akdeniz İngiliz donanmasına mensup olup burada toplanmış olan harp gemilerinden sekizi Maltaya ve biri de Yunanistana yarın hareket edecektir. Diğer üçü İskenderiyede kalmaktadır.

İngiliz filosu

Süratle ve daimî surette takviye edilecek

Cebelüttarik 18 (Akşam) — Burada bulunan İngiliz ana vatan filosuna mensub bütün harp gemileri hareket etmişlerdir. Amiral gemisi olan Rodney drenotu şimdi İngiliz sularında bulunuyor.

Londra 18 (Akşam) — Deyli telgraf gazetesinin istihbaratına göre İngiltere hükümeti, Akdenizde filosunu süratle ve daimî surette takviye etmeğe karar vermiş, yeni yapılacak harp gemilerinin plânlarını da hazırlamıştır. Yeni bir harp filotillâsi ile iki torpil arayıcı filotillâ inşa edilerek sureti daimede Akdenize gönderileceklerdir.

Adis Ababada

İtalyan polisi İngiliz sefarethanesine girmiş

Londra 17 (A.A.) — M. Fitcherin sormuş olduğu bir suale cevap veren Vikont Cranbourn, şöyle demiştir:

Adis - Ababadaki İngiliz maslahatgüzarı, İtalyanların kararnameyi riayet ederek sefarethanenin telsiz telgraf istasyonunu kullanmaktan vazgeçmiştir. Maslahatgüzar M. Roberts, İtalyan makamı nezdinde protestoda bulunmuştur. Kararnamenin neşrinden iki gün evvel yani 6 temmuzda karabinyelerden mürekkep bir grup, telsiz telgraf tesisatını işgal etmek üzere sefarethane topağına girmiştir. Maslahatgüzarın müdahalesi üzerine İtalyanlar, aynı günde biraz sonra çekilmişlerdir.

M. Edenin vermiş olduğu talimat üzerine M. Drummond da Roma hükümeti nezdinde teşebbüslerde bulunmuştur.

HABEŞİSTANDA VAZİYET NORMAL

Roma 17 (A.A.) — İstafani ajansı, Habeşistandaki vaziyet hakkında ecebî gazetelerde inişar etmiş olan telâş uyandıran haberleri tekdiz etmektedir. Bu ajans, vaziyetin tamamıyla normal olduğunu ve Habeş arazisinde yapılmakta olan zabita hareketinin gösterilen telâş ve endişeyi muhik göstermemekte bulunduğunu ilâve etmektedir.

Gazi köprüsünün temel atma resmi 1 ağustosta yapılacak

Gazi köprüsünün temel atma merasimi 1 ağustosta yapılacaktır. Dösemeleri sökülen Unkapanı köprüsünün de Eyüp önüne nakli bir müteahhide ihale edilmiştir. Müteahhid, emektar köprüünün nakline bugünlerde başlayacak ve nakil işini süratle bitirecektir.

İzmirde sıcaklar

İzmir (Akşam) — Havalarda fevkalâde sıcak gitmektedir. Bilhassa, Akhisar havalisinde sıcaklardan bağ ve tarlalardaki ameleler çalışmamaktadır.

Bu Sabahki Telgraflar

Brüksel toplantısı yapılıyor

Almanya ve İtalyanın da iştirakini temin edecek bir yol aranacak

Paris 17 — Lokarno devletlerinin Brükselde yapacakları toplantı hakkında henüz katî bir karar verilememiştir. İngiltere bu toplantının tehirini istemekte ve Almanyanın da konuşmaya iştirakini temin edecek bir yol aramaktadır.

Fransa ise evvelce verilen karar mucibince Brükselde içtima edilmesini arzu ediyor. Söylenişine göre İngiltere, Fransa ve Belçika murahhasları 23 temmuz-

da Belçikada toplanarak vaziyet hakkında görüşeceklerdir. Bu toplantı Lokarno devletlerinin yapacakları toplantıya hazırlık mahiyetinde olacaktır.

Londradan gelen haberlere göre Almanya, bugünlerde İngiliz sualine cevap verecektir. Bu cevaptan sonra Almanyanın Lokarno devletlerinin toplantısına iştiraki kolaylaşacaktır. Almanya iştirak edince İtalyanın da iştirak etmesi memul-

dür.

Brüksel 17 — Lokarno devletlerini Brükselde toplanmağa davet eden Belçika başvekili M. Van Zeland Fransa ve İngiltere ile konuşmalara devam ediyor. Belçika henüz katî bir karar vermemekle beraber, İtalya iştirak etmese bile Fransa, İngiltere ve Belçika 23 temmuzda Brükselde toplanarak müzakereye bulunmalarını arzu etmektedir.

Vali diyor ki..

Buz depolarda 100 paradır bakkallara karışmamam

Belediye, buzun kilosunun yüz paradan fazla satılmaması lazım geleceğini ilân ettiği halde hâlâ bir çok yerlerde buzun dört kuruştan aşağı satılmadığını kaydetmiştir. Bu mevzu etrafından malûmatına müracaat eden bir muharririmize vali ve belediye reisi Mühiddin Üstündağ şu cevabı verdi:

— Umumî mahiyetteki şikâyetleri kabul edemem. «Filan yere gittim, 100 paraya vermediler.» diye yer tayin etmek lazımdır. Bizim resmi buz depolarımız vardır. Bunlar İstanbul muhtelif semtlerindedir. Bu depolar 80 kadardır. Depolarda buzun kilosu 100 paradır. Fazla ücret isteyemeyiz. Fakat bu depolardan başka yerlerde satılan buz fiatının mesuliyetini kabul edemem. Bir mahallebici, bir bakkal tabii bu fiate satamaz, bu adam size buz satmağa razı oldiyse nakliyesini, kârını, firesini göz önüne alacaktır. Çünkü buzun muhafazası güç, firesi çoktur. Muhafaza tertibatı olmayan ve bir kalıp buzı satmağa çalışan bir dükkâncının kaçta satacağını bilemem.

Bunu da ilâve edeyim ki buz yayılmıyor, buz nakliye müteahhidliği vardır. Biz, buzun naklini bir müteahhide verdik. Bunun sarahaten bilinmesi lazımdır.

Mazot nümuneleri

Hazırlanan rapor yakında vekâlete gönderilecek

Gümrük kimyahanesinde evvelce muayene edilmiş olan bazı nümuneler görülen lüzum üzerine muhtelif vekâletlerin kimyagerlerinden mürekkep bir heyet tarafından tekrar tahlil edilmiş ve hazinenin zararını mucip olacak bir yanlışlık mevcut olmadığını neticesine varılmıştır. Bunların arasında 15 kadar mazot nümunesi de vardır. Mazotun gümrük resmi bir kuruştur. Fakat mazota yüzde ondan fazla gaz karıştırıldığı takdirde gümrük resmi artar.

Tetkikat tamamlanmıştır. Rapor bugünlerde hazırlanarak vekâlete gönderilecektir.

Habeşistanın Ankara sefiri Cenevreden geldi

Milletler Cemiyeti toplantısında müzakere edilen Habeş - İtalya ihtilâfında imparatorun müşaviri olarak bulunan Habeşistanın Ankara sefiri doktor Marküs dün Köstence yolile Prens Marya vapurile şehrimize gelmiştir. Sefir, Ankara'ya gidecektir.

Habeş elçisi Habeşistanda harbin devam edeceğini, Habeşlerin elinde harbe kifayet edecek miktarda silâh ve mühimmat bulunduğunu Goredaki hükümetin imparatorla devamlı bir muhaberede bulunduğunu gazetecilere söylemiştir.

40 bin vagon buğday ihraç edilebilecek

Yeni buğday rekoltesi 3,5 milyon toña yakın tahmin ediliyor. Bu vaziyet dolayısıyla buğday fiatları düşmektedir.

Bu yıl 40,000 vagon kadar buğday ihraç etmek mümkün olacaktır.

Dünya sporcularına hediyeler

Berline gidecek güreş takımımız tespit edildi

Spor kafilemiz, pazartesi günü Berlin hareket edecektir. Sporcularımız, Türkiyenin mahsulâtını bütün dünyaya tanıtmak için olimpiyada iştirak edecek 53 millet atletlerine hediye olarak zarif şişelere konulmuş mütenevvi likörler, sureti mahsusada yapılmış sigaralar, ve İzmir vilâyeti tarafından nefis üzüm ve incirler götürülecektir.

BERLİNE GİDECEK GÜREŞ TAKIMIMIZ

Berlin olimpiyadına iştirak edecek güreş takımımız şöyle teşkil edilmiştir: 56 kiloda küçük Hüseyin ve Ankaralı Ahmed, 61 kiloda Yaşar ve Abbas, 66 kiloda saim ve Sadık, 72 kiloda Nuri ve Ankaralı Hüseyin, 79 kiloda Mersinli Ahmed ve Adnan, 87 kiloda büyük Mustafa, Ağırda Çoban Mehmed.

Ankaralı Ahmed, Yaşar, Sadık, Ankaralı Hüseyin, Mersinli Ahmed serbest güreşlere, büyük Mustafa ile Çoban hem grekorumen ve hem de serbest güreşlere gireceklerdir.

Boluda Atatürk günü

Bolu 17 — Bolulular bugün Atatürk gününü coşgun tezahüratla kutulamışlardır. Saat 10 da önde müzik olduğu halde bütün esnaf teşkilâtı, halk ve mektepliler geçit resmi yaptılar. Bir çok hatipler Cumhuriyet meydanında Atatürk günü hakkında nutuklar söylemişlerdir.

Riket şehrimizde

Habeş petroleri meselesinde mühim bir rol oynamış olan Riket, Yunanistandan şehrimize gelmiştir. Riket, kendisiyle görüşmek isteyen gazetecilere görünmemiştir. Ankara'ya gitmesi ihtimalinden bahsedildiği gibi iki üç güne kadar da Romanyaya gideceği söyleniyor.

Boğazlar komisyonu reisi isitifa etti

Boğazlar komisyonu reisi amiral Mehmed Ali Dalay, Boğazlar komisyonu reisliğinden istifasını hariciye vekâletine göndermiştir. Yeni Boğazlar mukavelesi imzalanır imzalanmaz bu komisyon lağvedilecektir.

Hariciye vekilimiz İtalyan Müşahidene projenin kopyesini verdi

Montreux 17 (A.A.) — Havas bildiriyor: Doktor Tevfik Rüştü Aras dün İtalyan müşahidi B. Bovascopayı kabul etmiş ve kendisine Boğazlar mukavelenamesi projisinin bir kopyasını vermiştir.

İzmir ve İstanbul limanları umumî müdürlükleri

Ankara 17 — İzmir ve İstanbul liman işleri umumî müdürleri B. Haşmet ile Raufi Manyasinin altışar yüz lira maaşla memuriyetlerinde ipkaları yüksek tasdikten çıkmıştır.

Japon sefaretî müsteşarı geldi

Yeni Japon sefaretî müsteşarı M. Miyazaki bu sabah ekspresle refikası ve küçük kızı ile birlikte şehrimize gelmiştir.

Belediye memurları

Senelik izin müddeti, vazifesine devam etmeyenlerin vaziyeti

Belediyece verilen yeni bir karara göre aylıklı memurlar senede bir ay, ücretliler 15 gün izin alabileceklerdir.

Vazifelerine, sabahları geç gelenlerin veya hiç gelmeyenlerin bu hareketleri senede 75 günü tevâviz ederse o memur bir sene terfi hakkından mahrum kılınacak, tekerrürü halinde tekaüde sevkedilecektir.

Vazifeye devamsızlık raporsuz veya sebebsiz olursa bu gibi memurlar vazifeden çıkarılacaklardır.

Memur ve müstahdemlerin memurları muntazaman mafevkleri tarafından kontrol ve tesbit edilecektir.

Hava yolları umumî müdürlüğü

Ankara 17 — B. Şevketin istifa ettiği hava yolları umumî müdürlüğüne vekâletinde bulunan nafta seferberlik işleri müdürü B. Sabrînin tayin edileceği söyleniyor.

Afyon mübayaası

Ankara 17 — Ziraat bankasının külliyetli miktarda afyon satın almak için ihisarlar idaresine cereyan eden müzakere bitmek üzeredir.

İtalya sefiri başvekilimizi ziyaret etti

Ankara 17 — İtalya sefiri M. Galli, Başvekil İsmet İnönü'ne ziyaret ederek uzun bir mülâkat yapmıştır.

İnönü kampu

Uçuşlardan alınan neticeler beynelmil hava federasyonuna bildirilecek

İnönü 17 (A.A.) — Yelken uçuşu kampında büyük bir faaliyet göze çarpmaktadır. Bilhassa Rusyadan gelen talebin kampa ilithakından sonra posta ve gurup çalışmalarına başlanmıştır.

Kampın bulunduğu tepeler yelken uçuşlarına çok müsaittir. Bu tepelerde günün her saatinde suudi cereyanlar bulunmaktadır. 14 temmuz salı günü yapılan uçuşlarda Türk kusu uzmanlarından Anohim P. S 2 tekâmül planörüyle üç saat on dakika havada kalmıştır. Ertesi gün saat 14/17 de Vecihi havalanmış, 800 metre yükseklerde suudi cereyanlara rastlayarak 5 saat 45 dakika havada kalmıştır.

İniş saati olan 20/30 da hava karar masaydı Vecihi uçuşuna devam edecekti. Hatırlarda olduğu üzere uçuşlara başlanması münasebetile İnönüde yapılan törende bayan Sabiha böyle bir cereyanla resadüf etmiş 20 dakika yelken uçuşu yapmıştır.

Türk hava kurumu, bu dereceleri ve bundan sonra alınacak dereceleri tespit ederek tasdiki için beynelmil hava federasyonuna bildirecektir.

70 muallim Avrupada seyahate çıktı

Dün limanımızdan hareket eden Daçya vapurile 70 muallim Avrupaya gitmiştir. Bu muallimlerden 34 ü kadın 36 sı erkektir. İçlerinde 2 maarif, 10 lise müdürü vardır.

Belçikada askerî tedbirler

Brüksel 17 (A.A.) — Mebusan meclisi halihazırdaki beynelmil vaziyet dolayısıyla mütehasıs bir kaç askerî kıtanın üç ay daha silâh altında bulunduğunu 29 muhalif ve 24 müstenkife karşı 94 reyile kabul etmiştir.

AKŞAMDAN AKŞAMA:

Yeni parklar

İstanbul plânını hazırlamağa başlayan M. Prostun tasavvurları arasında surlardan ve sur haricinde yapılacak parklardan da bahsediliyor. Şehirde uzanan büyük caddelerin nihayetleri geniş parklara varacak imiş.

Filhakika, Avrupa şehirlerinde eski surlar yıkılarak şehrin genişlemesi temin edilmiş ve yerlerine bazı taraflarda bahçeler ve parklar yapılmıştır. Herhalde, İstanbul surları kısmen yıkılacak olursa bu, şehri genişletmek maksadile yapılmıyacaktır. Çünkü surlara varıncıya kadar büyük yangın yerleri halî arazi vücutte getirmişlerdir. Bunları İstanbul bir asırda dolduramaz.

Şu halde, sur haricindeki büyük parklar biraz nazarı bir kıymetli haiz olacak demektir. Onun için, bu parklar imar plânının en son safhasını teşkil etmek iktiza eder. Ondan daha evvel tanzim edilecek kısımlar pek çoktur. İstanbulun hemen hemen ortasına isabet eden yerde, Yenikapıdan başlayarak Samatya'ya kadar uzanan parçada bugün iptidai bir park sahası mevcuttur: Bostanlar. Bunlar ufak bir himmetle ve masrafla park haline girebilir ve o taraflar için pek lüzumlu ve kıymetli bir tenezzüh ve teneffüs imkânı temin edebilir.

Bir şehri tanzim ve tevsî ederken şehrin tabii temayülü ile beraber halkın ananesini ve zevkini de hesaba katmak lâzımdır. İstanbulumuzda güzel bir yıldız parkı var. Fakat buna kimse rağbet ediyor mu? Çünkü İstanbulluların kalbinde, zevkinde, hafızasında, ananesinde yıldız parkının hiç mevkî yoktur. Şimdi halkı oraya gitmeğe alıştırmaya kalkışmak çok uzun emeklere ihtiyac gösterir ve muvaffakiyet zor temin eder.

Yıldız parkının uzaklığı bu işte büyük rol oynamaz. Kağıthane Yıldız parkından çok daha sapaadır. Fakat Kağıthane biraz tanzim edilirse bakınız İstanbullular ne kadar memnun eder ve orası nasıl dolar. Çünkü Kağıthane bu şehrin kalbinde asırlardan beri yaşamıştır. Sur haricinde yeni bir park için para sarfetmeğe sıra gelmeden evvel İstanbul böyle tabii semtleri imar ve tanzim edilmek çok daha doğru olur.

İstanbul plânı yapılırken, tanzim edilecek sahalara arasında İstanbulun seyir yerlerini behemehal sokmalı ve oraları her şeyden evvel canlandırmağa bakmalıdır. İstanbul güzelleştirilirken Fenerbahçe, Küçüksu, Göksu, Hünkâr suyu ihmal edilemez. Bunlar belki şehir hududları haricinde yerlerdir, fakat şehirliğin kalp ve zevk hududları dahilindedir.

Akşamcı

Beraber yaşadığı kadını yaraladı

Şişli'de İlyâ isminde bir genç kadın altı aydan beri beraber yaşadığı Mahmud tarafından çakı ile sekiz yerinden yaralanmıştır. İlyâ hastaneye kaldırılmış, Mahmud yakalanmıştır.

DAİMİ

Fotograf müsabakamızda kazananların isimleri 4 ncü sahifemizedir.

SEHİR HABERLERİ

Liman hanı

Bu defa da ticaret odası hanı satın alamıyor

Eski liman şirketi tasfiye heyeti aylardan beri bir türlü sona ermeyen Liman hanının satılması işini nihayet karara bağlamıştır.

Heyet, hana ticaret odasından başka esaslı bir istekli çıkmadığını göz önünde tutarak pazarlığı daha ziyade uzatmağı lüzumsuz görmüş ve hani 103,500 liraya katı surette Ticaret odasına ihale etmiştir.

Fakat Ticaret odası bunu kabul etmeyerek işin vaktinde neticelendirilmesini dolayısıyla hanı satın almaktan vaz geçtiğini tasfiye heyetine bildirmiş ve evvelce yattığı 10,000 liralık teminat parasını geri istemiştir.

Tasfiye heyeti kararında ısrar ettiği takdirde mahkemeye baş vurulacağı söyleniyor.

Zaten müzayedenin uzaması yüzünden ticaret odası dördüncü vakif hamdındaki dairesinin kira kontratını daha bir sene müddetle yenilemeğe mecbur olduğundan hanı satın almağa kâfi parası kalmamıştır.

Yarış sevdası!

Üç motosikletli ağır surette yaraladı

Osmaniye telsiz istasyonu altındaki gese de motosikletlerle dolaşan İsmail, Lütfi, Şevket isiminde üç arkadaş tenha gese de yarış yapmak sevdasına düşmüşlerdir.

Yolun dönemecine geldikleri sırada birdenbire çıkan üç köylü arabasile karşılaşmışlar, frenleri kısımağa vakit kalmadan üç motosiklet üç araba ile şiddetle çarpışarak devrilmiş Lütfi, Mustafa ve Şevket ağır surette yaralanarak hastaneye kaldırılmışlardır.

Gümrük ambarlarının liman işletmesine devrine yakında başlanıyor

Gümrük ambarlarının liman işletmesine devri için Ankara'ya giden Liman umum müdür müavini B. Hamid dün şehrimize gelmiştir.

Devir talimatnamesi tamamlanmıştır. İktisad, Gümrük ve İnhisarlar vekâletleri tarafından tasdik edildikten sonra şehrimize gönderilerek tatbikine başlanacaktır.

Anbarlarda mevcut eşya birer birer gözden geçirilerek tesellüm edileceğinden gün muamelelerinin çok uzaması maksadile bundan sonra gelecek eşyanın sadece liman antrepolarına konulması kararlaştırılmıştır.

Mısırlı talebe Üniversiteyi gezd

Evvelki gün şehrimize gelen Mısırlı talebeler dün üniversiteyi gezmişlerdir. Öğleden sonra üniversite tarafından misafirler şerefine bir çay ziyafeti verilmiştir.

Talebeler bugün şehri ve müzeleri ziyaret edecekler, pazartesi günü hususi bir vapurla Boğaziçini gezeceklerdir.

Daimî leylî talebe tatil nerede geçirecekler?

Tatil devam ettiği müddet içinde liselerde bulunan daimî leylî talebelerden erkeklerin Bursa lisesine, kız liselerindekilerin de Çapa muallim mektebine gönderilmelerine karar verilmiştir.

Patatesler

Ticaret odasında hararetili münakaşalar oldu

Patateslerin standardize edilmesi hakkında hazırlanan proje Ticaret odası meclisinin dünkü toplantısında çok hararetili münakaşaları mucip olmuştur.

Projede patateslerin büyüklüklerine göre dört kısma ayrılarak numaralanması, 25 gramdan küçük patateslerin piyasaya çıkarılmıyarak satılmasının yasak edilmesi, patates çuvallarının 75 kilo olarak tesbit olunması, kesik patates miktarının yüzde ikiyi geçmemesi, çuvalların üzerine cins ve numarasına dair etiket konulması ileri sürülüyor. Bu hususta Adapazarı Ticaret odasının mütealemasını almak için bir buçuk ay evvel yapılan müracaatın cevapsız kaldığı, bunun için daha ziyade beklenmesi mahzurlu görülerek bu tedbirlerin teklif edildiği bildiriliyordu. Azanın çoğu projenin bazı noktalarını itirazlarla karşılamışlar ve bu kayıpların müstahsillerin zararına olduğunu işaret etmişlerdir.

Azadan İş Limited müdürü B. Bedri Göknil, bilhassa 25 gramdan küçük patateslerin satılması yasak edilmesinin doğru olmadığını ifade ederek şunları söylemiştir:

«— Hayat pahalılığından şikâyet eden halka patatesi daha ziyade pahalıya mal edecek kayıplar koymak hiç doğru değildir. Zaten patates ziraatının islahile alakadar gösterilen bu gibi tedbirleri yapmak bize aid bir vazife değildir.»

Neticede 25 gramdan küçük patateslerin yasak edilmesine dair madde kaldırılarak bunların ayrı bir sınıf halinde satılması, patates çuvallarının ağırlığı 50 kilo olması şeklinde tadilatla proje kabul edilmiştir.

Aazdan B. Murad Forton oğlu memleketimiz patates istihsalatle tanınmış olduğu halde neden ihracat yapılamadığını sormuş ve odanın bu işi etüd etmesini dilemiştir. İhraç edilecek emalaların taşıyış edilmesinin önüne geçmek ve standardizasyonu temin etmek üzere yapılan elma talimatnamesinin ceza hükümlerinin yeni ihracatı mürakabe ve taşıyışın menî kanunu ile teazur etmediğine dair oda hukuk müşavirliği raporu muvafık görülerek talimatname projesi tasvip edilmiştir.

Patates ve elma talimatnameleri bugün İktisad vekâletine gönderilecektir.

İki kavgacı

Birinin tabancasından çıkan kurşun bir çocuğu yaraladı

Fatihde oturan Hüseyin ile Mustafa para meselesinden kavgaya tutmuşlardır. Hüseyin bir aralık tabancasını çekerek iki el ateş etmiştir. Çıkan kurşunlardan biri aynı mahalde oturan ve avluda annesinin kucağında bulunan, Haydarın altı aylık küçük çocuğuna isabet ederek zavallı yavrucuğu ağır surette yaralanmıştır. İki kavgacı yakalanmışlardır.

Bir otomobil bir çocuğu yaraladı

Dün saat 14,40 da keresteciler caddesinde bir otomobil kazası olmuş, küçük bir çocuk tekerlekler arasında kalarak ağır surette yaralanmıştır.

Kerestecilere gitmekte olan şoför Velinin idaresindeki otomobil sokaktan geçen Mahmud ismindeki çocuğa çarparak yere yuvarlanmış ve çocuğu tekerlekler altına alarak ezmiştir. Çocuk baygın bir halde yerden kaldırılmış, Cerrahpaşa hastanesine nakledilmiştir.

Temizlik işi

Programın ilk kısmının tatbikine başlanıyor

Belediyenin çöp nakli, çöplerin imhası ve alelümüm temizlik işleri hakkında yeni bir program hazırladığını yazmıştık. Avrupa'ya sipariş edilen yeni çöp kamyonları geldiğinden yakında çöp istasyonları tesisle bu programın tatbikine başlanacaktır.

Belediye temizlik müdürlüğü, biriken çöpleri toplayarak muayyen semtlerde tesis edilecek imha merkezlerinde imha etme işine başlarken şehrin kirli yerlerini de umumî bir temizliğe tâbi tutacaktır. Belediye bu yerleri bir daha eskisi gibi kirletilmesine imkân bırakılmıyacak surette temizlemek niyetindedir. Temizliğin kontrolü için daimî murakipler de tayin edileceklerdir.

Tabanca düştü çıkan kurşun sahibini yaraladı

Galatada lokanta sahibi Mukri yemek yiyeceği sırada caketini çıkarıp duvara asarken cebinde bulunan tabanca yere düşerek ateş almış ve çıkan kurşun kendisini yaralamıştır.

Yolcu salonu

Galata rıhtımında yeni salon için plânlar hazırlandı

Galata rıhtımında şimdiki yolcu salonu ihtiyaca kâfi görülemediğinden büyük bir yolcu salonu yapılmasına karar verilmiştir. Rıhtımda mevcut iki katlı bir binayı tadil etmek suretile bu ihtiyacın karşılanması için plânlar hazırlanmıştır.

Yolcular vapurlardan doğrudan doğruya bu binanın üst katına çıkacaklar ve muntazam tertibatla oradan aşağıya inerek rahatsız edilmeden salondan ayrılacaklardır. Salonda bir büfe ve telefon santrali bulunurdukları ve istikbale gelenler için binanın rıhtım cihetine balkonlar vücuda getirilecektir. Belediye, rıhtımdaki ahırların geriye çekilmesi için hazırlanan plânı kabul etmiş ve bunların nakledileceği yeri tesbit etmiştir.

Kömür depoları için tetkikat

İktisad vekâleti tarafından Kuruçeşme kömür depoları hakkında tedkikler yapmak üzere şehrimize gönderilen heyet azasından B. Behçet dün liman işletme idaresinde alâkalılarla temaslara girişmiştir. B. Behçet depolardan şimdiye kadar alınan randıman hakkında istatistikler hazırlamağa başlamıştır. Evvelce tanzim edilen raporları muhtevî dosya heyete verilmiştir.

Depoların yeri, idare sistemi heyetin raporuna göre tesbit edileceği için incelemeleri ehemmiyetli görülüyor.

Depoların ileride alacağı şekil ve yeri hakkında bir plân ve harita da vücutte getirilmiştir.

İktisad vekâleti bu işi yakında neticelendirmek niyetindedir.

Akıl müvazenesi bozukmuş

Beşiktaş civarında Eliza isminde bir kadının kapısına gelen vergi tahsil memurunu tahkir etmek suçile mahkemeye verilmişti. Dün birinci ceza mahkemesinde cereyan eden muhakemede dinlenen bir şahid Elizanın akli müvazenesinin bozuk olduğunu ileri sürmüştür. Mahkeme, Elizanın müşahade altına alınmasına karar vermiştir.

SOHBET:

Bir büyük roman

İki ay kadar oluyor: Avrupa'da son zamanlarda çıkan uzun romanlar modasını pek iyi bulmadığımı, bize bir vakayı, bir ruh haletini, bir insanın, bütün bir devrin hayatını anlatmak, aydınlatmak işinde küçük bir cildin, hatta kısacık bir formüle'ün yüzlerce sayıfalık kitaplardan daha ileri gittiğini söylemişim. Yine kararsızlıkla, bir dediğimi çabucak unutup aksini iddia etmek, aksini yapmakla ittiham edileceğim. Fakat ne yapayım ki, kendimin dahi olsa, bir iddianın aksini iddia da bir hakikat, hi olmazsa müdafaa edilir bir taraf olduğunu düşünmemek elimde değildir.

Hayır, bugün de uzun romanları methedecek değilim. Onları yazanlarda, okuyanları bir sabıra davet etmek, kendilerini onlara belki günlerce sürecek bir yolculukta arkadaş diye kabul ettirmek arzusu var ki kökünde bir benlik iddiası bulunduğu görmek için fazla dikkate bile ihtiyaç yoktur. Uzun romanlar modasını müdafaaaya kalkacak değilim; fakat o yazımı yazdıktan sonra, belki de onu yazdığım için, kendime inad olsun diye romanların en uzununu okudum. Daha doğrusu okumağa başladım; çünkü henüz on iki cildi (her biri vasatî üç yüz sayıfa) çıkmış olan romanın ne zaman biteceği belli değil. Elli cild kadar tutacağı tahmin ediliyor. 1908 yılında başlayan vaka, daha doğrusu vakalar, 1932 ye kadar sürecekmiş; henüz 1912 deyiz.

Bu roman, Jules Romains'in *Ies Hommes de bonne volonté*'si şimdiye kadar okuduğumuz romanlara gerçekten benzemiyor. Tembelligime rağmen benim o on iki cildi bir hamlede denecek kadar kısa bir zamanda okuduğuma bakılırsa sıkıntılı demeğe imkân yok. İçinde, tuhafı, acıklısı, fevkalâde açığı, aşkanesi, şairanesi olduğu gibi herçer sıkıntılı parçaları da var; meselâ on ikinci cildin ilk yüz sayıfasına başka bir kitapta rasgeleydim hiç şüphesiz okumazdım, kitabi elimden atardım. Ama *Ies Hommes de bonne volonté* gibi bir romanda yüz sayıfa nedir ki? Öbür parçalardan alınan hızla böyle sıkıntılı olanları da zevkle okunuyor. Muharir bizi kadınlı erkekli, büyüklü küçüklü, zengin fakir bir çok insanla ahab ediyor. Bazılarını, son cildlerde adları geçmediği için merak ediyoruz. Fakat sekizinci cildten sonra ortadan kaybolan Quinette, altıncı cildin yarısını işgal edip sonrakilerde arcaak bir, iki kere adı geçen Louis Bastide, şimdiye kadar yalnız bir cilde gördüğümüz abbé Jeanne biliyoruz ki günün birinde yine karşımıza çıkverecekler. Onlardan haber bekliyoruz; çünkü onlar bizim için sadece birer roman şahsı değil, yakından tanıdığımız birer insandır. İçlerinde sevdiğimiz, hoşlanmadığımız, öfkelendiğimiz var.

Bu romanın başlıca meziyeti, bençe, bir sanat eseri olduğunu hemen hemen tamamen unutturmasıdır. O kadar ki hepsinden fazla dikkati celden, başlı başına birer güzel eser sayılabilecek bazı parçaları, sonra düşününce bize ötekilerden daha az muvaffakiyetli gibi gözüküyor. Çünkü onlarda muharririn parlak bir şey

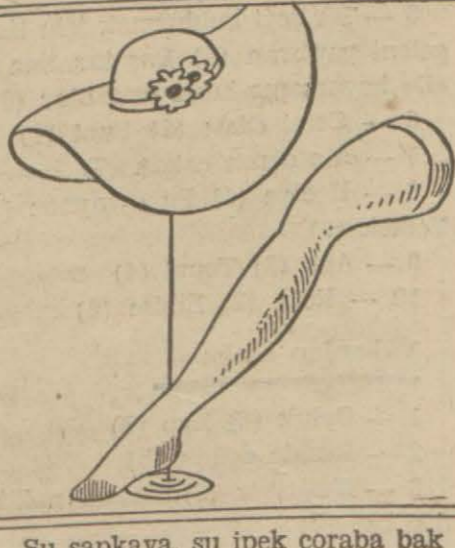
(Devamı 7 nci sahifede)

Nurullah Ataç

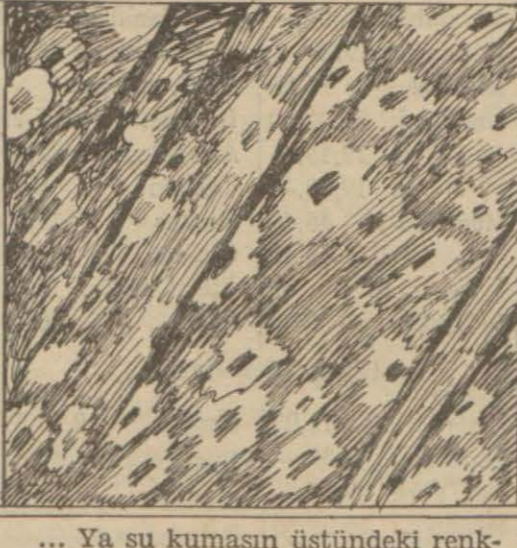
Bay Amcaya göre...

— En müthiş sihirbazlar bile kadın modalarının yaptığını yapamaz Bay Amca...

... Şu şapkaya, şu ipek çoraba bak bir kere!... Bunların altına gizlenen cildin yaşını seçmeğe imkân var mıdır?..

... Ya şu kumaşın üstündeki renkleri!.. En mütecessis gözler bile bu güzel renklerin tuzağından kurtulup altındaki vücudun kusurlarını göremez!..

... Elbise biçimleri de ayrı bir muvaffakiyet!.. En bozuk vücutlu bir kadın bunlarla Venüs olup ortaya çıkıyor!!

... Hiç şüphe yok ki insanlara en büyük iyiliği moda sanatkarları yapıyor!..

B. A. — Zannetmem, eğer öyle olsaydı yamalı çorap, soluk şapka modasını icat ederlerdi!..

Yerli mallar sergisi münasebetile yüzümüzü ağartan bir müessesese

Radyolin müessesesi 1918 de mütevazi bir imalâthane iken bu gün mümasil Avrupa fabrikaları ile eş bir fabrika olmuştur

Yerli mallar sergisinde Radyolin pavyonu önünde kalabalık

Yerli mallar sergisindeki radyolin ve gripin pavyonu her sene olduğu gibi bu sene de çok beğenilen çok ziyaret edilen bir pavyon olmuştur. Radyolin müessesesi 1918 senesinde küçük, mütevazi bir imalâthane olarak kurulmuştur, fakat Türkiye'nin en mükemmel, aynı zamanda en fennî diş macunu yapan bu imalâthane, pek çabuk büyüme başlamış, Avrupa malı olan bütün rakiplerini teker teker yenmiş, nihayet bütün Türkiye piyasasına hâkim olduktan başka Mısır, Suriye, Arnavudluk, Rodos, Kıbrıs, Irak, İran, ve Afganistana ihracat yapmaya başlamıştır. 1918 senesinin küçük imalâthanesi bugün büyük bir fabrikadır.

Radyolinden başka bugün en müessir bir müeskin olarak tanılan gripini de yapmaktadır. Sekizinci yerli mallar sergisi münasebetile bir parçası gösterilen radyolin fabrikası iftihar edilecek bir mükemmeliyettir. Fabrikanın direktörlük, salon ve odalarında, duvarları süsleyen beynelmil sergilerde kazanılmış 18 diploma 48 altın madalya ve beynelmil şöhreti haiz birçok diş tabibi doktor ve kimyagerlerin radyolin diş macunu hakkındaki takdirnameleri her ziyareteye radyolinin kıymeti hakkında fikir vermektir.

Bundan sonra gelen imalâthane kısımlarında, mütehasıs kimyagerlerle, bembeyaz gömlekler giyilmiş, genç işçi kızların nezareti altında radyolin ve gripin yapan, otomatik makineler mütemadi bir uğultu içinde, durup dinlenmeden işlemektedirler, her yerde, son derece titiz bir itina her köşede takdire şayan bir temizlik görülmektedir. Sanki yapılan diş macunu ve müeskin ilâç değil de patlayıcı madde imiş gibi, bu kimyagerler ve işçi kızlar tüplere ve kaşelere katıyen el sürmemekte her işi otomatik makinelere bırakmaktadırlar.

Radyolin ham madde halinden diş macunu oluncaya kadar 18 muhtelif makine de muamele görmekte, bir tek defa insan eli değmeden ambalaj dairesine gitmektedir. Gripin de böyledir. Gene burada fabrika hatıra defterinde mütehasıslar tarafından yazılmış satırlar ile radyolin fabrikasının teknik itibarile mümasil Avrupa fabrikaları ayarında olduğu ve hele Balkan memleketlerindeki benzerlerinden üstün bulunduğu anlaşılmaktadır. Bütün bunlardan sonra radyolin ve gripin pavyonuna yerli mallar sergisinde gösterilen büyük alâka yerinde ve önemli bir alakadır. Hülâsa radyolin müessesesi yerli endüstri içinde dosta düşmana karşı yüzümüzü ağartacak bir müessesedir.

İngiltere kralı

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Lebrun, suikasden kurtulmuş olduğundan dolayı İngiliz kralına tebriklerini ibrâğa M. Corbini memur etmiştir.

Berlin 17 (A.A.) — M. Hitler, İngiliz kralına şu telgrafi göndermiştir:

Majestizenize karşı yapılmak teşebbüsünde bulunulmuş olan menfur suikasd haberini aldım. Bu tehlikeden kurtulmuş olduğunuzdan dolayı majestizenize en halisane tebriklerini arz ederim.

KÜL RENKLİ ELBİSELİ KADIN

Londra 17 (A.A.) — Dünkü suikasd hâdisesinde oynamış olduğu rol sahil surette tayin edilememiş olan ve fakat bir rol oynadığı muhakkak bulunan kül renkli elbise giymiş bir kadın, bu hâdisenin esrarengiz kahramanı addedilmektedir. Bazı kimseler mütearrizin tecavüzünü takip eden karışıklık anında bu kadının da tevkif edilmiş olduğu zannında bulunmuşlardır. Hakikati hal ise, bu kadının polislerin delâletile merkeze götürülerek kendisinin orada uzun uzadıya isticvab edilmiş olmasından ibarettir.

Boğazlar mukavelesi imza edilecek

(Baş tarafı birinci sahifede)

FRANSIZ GAZETELERİNİN MAKALELERİ

Paris 17 (A.A.) — Anadolu Ajansının Paris muhabiri bu sabahki Paris gazetelerinin Boğazlar konferansı etrafındaki mütalealarını şöyle hülâsa ediyor:

Gazeteler Montreuxdeki durumun inkişafından memnundur. Anlaşmanın pazartesi günü imzalanacağını tahmin ediyorlar. İngilterenin uysallığını, Paul Boncourun uzlaştırma hususundaki maharetini takdir ediyorlar. Gazeteler bir Türk - Fransız karışıklı yardım paktı imkânı mevcud olduğunu kaydediyorlar.

Echo de Paris Türkiye'nin İngiliz dostluğunu takdir etmekle beraber Rusyadan ayrılmadığını yazıyor. Uvr ve Le Jur, konferansın akim kalması emri vakileri haklı göstermek isteyenlerin sukutu hayale uğradıklarını yazıyorlar

Çocuklar için

(Baş tarafı birinci sahifede)

çocukların oraya gitmeğe mecbur edilmesine şimdilik lüzum görmüyorum. Bu mektepleri şu semtlerde ayırdık:

Kadrgada 3 üncü, Beyazıdda 5 inci, Çağaloğlunda 44 üncü, Fatihte 13 üncü, Hekimoğlu Alipaşada 24 üncü, Karagümrükte 27 nci, Topkapıda 34 üncü, Azapkapıda 11 inci, Taksimde 29 uncu, Kılıç Alipaşada Çırağan sarayında 7 nci, Ortaköyde 23 üncü, Modada 8 inci, Kadıköy Talimhane meydanında 35 inci, Üsküdar İhsaniyede 19 uncu, Kepeçdedede 30 uncu, Kartal Maltepesinde 2 nci ilk mektepler.

Bu mekteplerde oyun yerleri, 20 temmuz pazartesi günü açılacaktır. Her mektepte iki muallim nöbet bekliyecek, bir maarif shihye müfettişi bu mekteplerin daimi surette tetfış ve mürakabesinde bulundurulacaktır. Bu suretle evinde bahçesi olmayan aileler çocuklarını her türlü tehlikeden masun olan bu yerlere gönderebilirler. Annelerle babaların nazarı dikkatini bu teşebbüs üzerine celb ederim, çocuklarını buraya sevketsinler.

Çocuk bahçeleri için tanzim ettirdiğimiz bu oyun yerlerini muhafaza ederek tekemmül ettirmek doğru olur. Müttekâsif olan mahallelerde semt semt oyun yerlerinden başka çocuk bahçeleri de yapacağız.»

VEFAT

Sirkecide Hamidiye caddesinde 60 senedenberi icrayı ticaret ve sanat eden maruf tüccar terzi bay Petri Harun oğlu kısıc bir hastalık neticesinde vefat etmiştir. Cenaze merasimi yarınki pazar günü saat on beşte Kadıköyünde Bahariye caddesinde Ermeni Katolik kilisesinde icra kılınacaktır.

YENİ NEŞRİYAT:

BİR GENÇ KIZIN ŞÜKRÜ KAYAYA MEKTUPLARI

Üstad B. Ali Fuadın ilmi, idari tedkiklerini taşıyan bu çok kıymetli eseri çıkmak üzeredir

Daimî Fotoğraf müsabakamız

Amatörlere mahsus daimî fotoğraf müsabakamızın bu haftaki seçiminde (üçer) liralık kitap hediyesi kazananlar: 1 — Karakümrükte Attar Halil oğlu Sadeddin. 2 — Yüksek mühendis mektebinde Semuhi Soner. 3 — Ankara Zirat bankası umum muhasebe istatistik servisinde Ali Raik. 4 — Samatya, Güzelçalgıcı sokağı No. 8 Cengiz Akıncı.

Radyo

AKŞAM'ın tavsiye ettiği günün mühim programı

18 Temmuz Cumartesi

İstanbul: 18 Dans musikisi (plâk), 19 Haberler, 19,15 muhtelif plâklar, 19,30 Çocuk saati: Hikâyeler, 20 Muhtelif sololar (plâk), 20,30 Stüdyo orkestraları, 21,30 Son haberler, Saat 22 den sonra Anadolu Ajansının gazetelere mahsus havadis servisi verilecektir.

19 Temmuz 1936 pazar

İstanbul — 12,30: Muhtelif plâklar ve Halk musikisi, 13: Tepebaşı bahçesinden nakil. Sigan orkestrası: Mayistro, Ursicano, 20: Halk musikisi (plâk), 20,30: Stüdyo orkestraları, 21,30: Son haberler, Saat 22 den sonra Anadolu ajansının gazetelere mahsus Havadis servisi verilecektir.

Açık teşekkür

Senelerdenberi hayatımı zehirleyen mesanemdeki taşı muvaffakiyetli bir ameliyatla beni incitmeden çıkartarak hayatımı kurtaran ve iki haftada iyileştiren Zeytinburnu hastanesi bevliye mütehasısı doktor (Süreyya Atamal) a derin minnettarlık hislerimi alenen bildirmeyi kendime borç bilirim.

Gedikpaşada Tülcü sokak No. 1 Garabet oğlu Kevork.

Adaları güzelleştirme cemiyetinden:

25 Temmuz 936 akşamı yapılacak deniz şenlikleri için vapur davetiyelerini henüz almamış bulunanların hemen aşağıki adreslere müracaatları rica olunur.

1 — Büyükdada Parti binasında ve hükümet konağında cemiyet muhasibi bay Salâhattine.

2 — Büyükdada Kadı yoran caddesinde cemiyet reisi bay Emin Ali Durusoy.

3 — Heybelide doktor bay Esat Nurrettin.

4 — Burgaz sanatoryumunda doktor B. Medeniye.

HALK OPERETİ

Taksim bahçesinde Bu akşam saat 21,45 de

Yeni operet

RAHMET EFENDİ

yakında: Babalık

Masalarımızı ayırınız - Telefon 43703

Meşrubat 75, 50, 30

BORSA

İstanbul 17 Temmuz 1936 (AKŞAM KAPANIŞ FİATLERİ)

Esham ve Tahvilât

İst. dahilî	96,—	İş B. Hamiline	9,90
Kuponsuz 1933		Müessis	85,—
istikrazı	96,50	T. C. Merkez	
Ünitürk I	20,97,50	Bankası	68,25
» II	19,15,—	Anadolu hisse	25,45
» III	19,50,—	Telefon	8,50
Müessil I	46,40	Terkos	12,50
» II	44,40	Çimento	9,35
» III	—	İttihat değir.	8,60
İş Bankası	9,90	Şark	0,70

(Para Çek fiatleri)

Paris	12,03	Prağ	19,19,87
Londra	630,—	Berlin	1,97,64
Nev York	79,65,—	Madrid	5,80,63
Milano	10,09,56	Belgrad	34,90,68
Atina	84,56,96	Zloti	4,22,84
Cenevre	2,43,54	Pengo	4,32,36
Brüksel	4,71,65	Bükreş	108,05,25
Amsterdam	1,17,—	Moskova	24,87,17
Sofya	63,46,68		

TEPEBAŞI BAHÇESİ

Bu akşam: Bütün VARYETE programı ile ve sureti hususiyede yalnız 3 gün için angaje edilen sinema yıldızı ve WENN DU JUNG BIST GEHÖRT DIR DIE WELT filminin müessesesi:

LILYAN DIETZ'in

İştirakile **FOLIES.... 1936** Rövüsü

Şerefine **BÜYÜK GALA** müsameresi

Fiyatlarda hiçbir zammıyat yoktur.

PAZAR günü saat 17 de MATİNE

TAKSİM BAHÇESİ

Bugün saat 17 1/2 da MATİNE ve gece saat 22 de SUVARE

Parisin Paramount Gomont Palas London Coloseum, Scala Berlin tiyatroları yıldızlarından mürekkebe 35 kişilik büyük Rövü

TAMARA BECK

400 kostüm, 40 dekor.

Fiyatlar 85 - 50 - 35 ve tabldot 120 kuruştur.

Her akşam saat 24 de

KARAMBA - DANSİNG

Tel. 43703

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum İdaresi İlanları

Muhammen bedeli (10875) lira olan 610 tonu sâfi meşe 840 tonu çam, gürgen, meşe mahlûtu olmak üzere ve cem'an 1450 ton odun 3/8/936 pazartesi günü saat 15,15 de kapalı zarf usulü ile Ankarada İdare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin (815,62) liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikalari, resmî gazetenin 7/5/936 G. ve 3297 numaralı nüshasında intişar etmiş olan talimatname dairesinde alınmış vesika ve tekliflerini aynı gün saat 14,15 e kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankarada Malzeme dairesinden, Haydarpaşada Tesellüm ve Sevk şefliğinden, Eskişehirde Mağaza şefliğinden, Adapazarında İstasyon şefliğinden dağıtılmaktadır. (4104)

BULMACAMIZ

Soldan sağa:

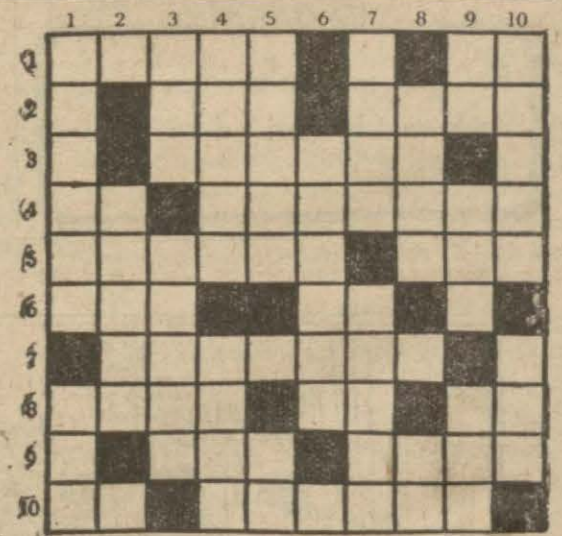
- 1 — Meyilli (5) Kasabın sattığı (2)
- 2 — Cet (3) Köpeklere musallat hayvan (4)
- 3 — Firari (6)
- 4 — Nota (2) Budala (7)
- 5 — Bir şeyi buldurmak için lâzım geleni yaptırın (6) Baş tarafına bir «D» koyarsanız kılsız post olur (3)
- 6 — Cemi edati (2) Sual (2)
- 7 — Ata demir çakan (7)
- 8 — Hediye (4) Pa — aynen (2)

Yemek (2)

- 9 — Ağa (3) Topal (4)
- 10 — Nota (2) Elbise (6)

Yukardan aşağı:

- 1 — Oyluk (6) Hep (3)
- 2 — İranda doğan (5)
- 3 — Tutuştur (3) Vesaiti nakliye-den biri (5)
- 4 — Söz dinlemek (5) Kir (2)
- 5 — Gemi tabiri: Çöz (5) Zaman (2)
- 6 — Sicim (6)
- 7 — Fikir (4) Bir sigara cinsi (5)
- 8 — Boynun arkası (4) Erkek (2)

9 — Boy değil (2) Namuş (3) Bıy denbire (3)

10 — Esvap diken (5) Sevda (3)

GEÇEN BULMACANIN HALLİ

Soldan sağa: 1 - Ay, Bulut, 2 - Ana, 3 - Karaca, 4 - Av, Kalay, 5 - Konak, 6 - İlim, 7 - Kadeh, De, 8 - Hakeza, 9 - Kabile, Atı, 10 - Akile, Arap.

Yukardan aşağı: 1 - Arkalık, Ka, 2 - Adak, 3 - Rakid, Bi, 4 - Bravo, Ehil, 5 - Nihale, 6 - Lâakal, Ke, 7 - Un - Aki-de, 8 - Ta, Mezar, 9 - Ata, 10 - Gökyüzü, İp

DÜŞÜNCELER:

NAŞİD VE HALKIN KAHKAHASI

Dün gece Naşid ve arkadaşları bizim mahalledeydiler.

Bizim mahallenin bir tarafı başları göklere değen apartmanlardır, öbür tarafında tenekeler ve tahta ve kaldırım taşlarından yapılmış tek katlı kulübeler, evler vardır.

Naşidin müşterisi bu kulübelere ve evlerden gelmişlerdir.

Dört direk çekilmiş, iki yorgan çarşafı gerilmiş aralarına, beş iskemle, bir masa. Sahne bu. Sonra, seyirciler otursunlar diye, iki başları kahve sandalyelerine dayatılmış kalaslar. Bu da tiyatro salonu.

İşte Naşid bu sahnedeki, bu salonunda oturup kendini dinleyenlere ve seyredenlere üç perdelik bir vodvil oynadı.

Halk, ama sahici halk, iki saat durup dinlenmeksiz güldü. Sahici halkın güldürme pek az rastlanır. Sahici halkı güldürmek çok zor iştir. Ve sahici halk güldürdüğü vakit onun kahkahası gibi kuvvetli, tümit verici, yaratıcı şey az vardır.

Naşid sahici halkı, dekorsuz, ışık oyunları tertibatı olmayan bir sahne ve kendi tabiriyle kalorifersiz bir

«tiyatro salonunda» güldürmesini bilen en büyük sanatkarımızdır.

Halkın sevgisi ne güzel şey. Halk çok güç sever. Sevgisine en ufak bir ihanet yapılırsa hemen ya unuttur, ya düşman kesilir.

Naşid yıllardır bu sevgiyi bir bayrak gibi taşıyor. Cehennem gibi iş günlerinin yorgunluğunu, hiç olmazsa ayda bir defa Naşidi seyrederek, bir kahkaha aydınlığı içinde iki saat unutulabilen halk Naşidi yıllardır seviyor. Naşid bütün bir kış halkı güldürdüktan sonra, bütün bir yaz semt dekonta, ışığa, konfora, makiyaja değil; kendine, arkadaşlarına ve sahici halka karşı duyduğu sevgiye dayanarak yine aynı işe devam ediyor.

Ben halkın çocuğu, halkın artisti Naşidi sayıyorum. Kafası, benim kanaatime göre, bir çok şeylerde geri olabilir, anlaması lüzum gelen bir çok şeyleri anlamıyabilir, fakat omuzlarına aldığı vazifeyi; en güç gülen halkı güldürmek işini âdetâ mukaddes bir iş gibi yapması onu büyük ve sayılmağa değer bir insan haline getiriyor.

Orhan Selim

Dünyada Neler oldu, Neler oluyor?

ŞEKER NERDE SATILIR?

Bugün bir eczaneye girip: — Bana yarım kilo kestane şekeri verir misiniz?

Diye gişeye para uzatır ve şekeri verinler diye bekler misiniz? Hayır. Amma bir zaman, şekerin nadir olduğu devirlerde, çünkü şeker evvel zamanda bugünkü gibi bol bol istihâl edilmiyordu. 1353 de de eczacılar baldan şeker yaparlardı. Gül, menekşe, yasemin kokan şekerlerin reçetesini doktorlar yazarlardı.

YÜKSEK BİNALAR

Gökyüzüne yükselen binaların banisi Amerikalılardır sanmayınız. Kadim Romada böyle binalar vardı. Bu yüksek binalar o kadar çoğaldı, o kadar çoğaldı ki Oğust, ondan sonra Neron 25 metreden yüksek bina yapılmasını yasak ettiler. Her halde kadim Romalılardan biri dirilip Amerikaya gidecek olsa pek şaşamaz.

KASAP ÇIRAĞININ HİKAYESİ

Evvel zaman içinde, Fransada Şateldon köyünde bir kasap çırağı vardı. Bu çocuk evlere et götürürdü.

Bu işi çocuk sabahları görürdü. Öğleden sonra dükkânı temizler, silip süpürür, akşam olunca astasyona giderdi. İstasyon çok uzaktı, fakat babası arabacı olduğundan zahmet çekmezdi. Posta paketlerini nakleden babasının arabasına binerdi.

Bazan tren geç kalır, bazan araba erken istasyona varırdı. O zaman çocuk bir fenerin altına oturur, bir kitap açar, okurdu. Bu kitap Ovidin «Heroid yahud Sevmek saanti» idi. Çocuğa köyün rahibi lâtinçe öğretmişti.

Günlerden bir gün kasap çırağı köyden gitti.

Kasap çırağı köyden gideli kırk beş seneden fazla oluyor. Büyüdü, ilerledi, meşhur oldu.

Şateldon köyünde Ovid okuyan kasap çırağı bay Pierre Lavale'di.

Edremit (Akşam) — Edremit Halkevi temsil kolu muvaffakiyetle çalışmakta, halka temsiller vermektedir. Resmimizde temsil kolunda çalışan genç kızlar ve erkekler bir arada görünüşler.

Erzurumun su ihtiyacı

Hükümetimiz bu işle âlâkadar oluyor, yakında işe başlanacak

Erzurum 17 (A.A.) — Erzurumun suları çok bol ve çok meşhurdur. Fakat ekserisinin ve bilhassa dağ sularının yolları bozulmuş olduğundan fennen ancak iki çeşmenin suyu içmeye elverişlidir.

Bunu nazarı dikkate alan Erzurum belediyesi altı sene evvel altı bin lira vererek su mühendislerine bir proje yaptırmış ve sağlık bakanlığınca da tasdik edilmiştir.

Bu projenin keşif bedeli 750 bin lira idi. İki sene evvel bu iş için belediye müraacaatta bulunan başka bir şirketin mühendisi de evvelki projenin esasları dahilinde bazı tadilat yapmak suretile ikinci bir proje vermiştir. Bunun keşif bedeli de 270 bin lira tutuyordu.

Ne belediyenin ne de imar birliğinin bütçesi böyle büyük bir işi başarmaya müsait olmadığında bu projelerin tatbikine geçilememiştir.

Memleketin bu mühim ve hayati işine hükümetimiz kudretli elini uzatmış ve tahsisatını vermiş olduğundan mevcut projeler bu işe memur edilmiş olan nafia mühendisi tarafından tedkik edilmektedir. Bu suretle bu büyük işe de yakında başlanacak ve kısa bir müddet zarfında bitirilecektir.

Erzurumda yeni bir gazete çıkıyor

Erzurum 17 (A.A.) — Üçüncü umumi müfettişliğin teşebbüsü ile yakında şehrimizde «Doğu ili» adında bir gazete çıkarılacaktır.

Gazete doğu ili halkının tenvir ve irşadına hizmet edecek kıymetli yazıları ihtiva edecektir.

Gazete bu illerimizin her tarafındaki bayındırlık ve kalkınma hareketleri hakkında günü gününe malûmat verecektir.

Büyük bir dostumuzu kaybettik

Hintli doktor Ahmed Ensari öldü

Hindistandan gelen haberlere göre doktor Ahmed Ensari Delhi şehrinde ölmüştür. Doktor Ahmed Ensari Türkiyenin, Kızılayımızın büyük bir dostu idi. Profesör Besim Ömer Akalın bu münasibetle Uyanış mecmuasında yazdığı bir makalede Balkan harbi esnasında bir heyetin Dr. Ahmed Ensari başında Hindistan gibi uzak bir yerden gelecek Ömerlide, sonra Çanakkalede seyyar hastanede büyük bir gayretle çalışan merhumun meziyetlerinden uzun uzadıya bahsetmektedir.

Doktor Ahmed Ensari Balkan harbinden sonra da Türkiyeye yardım için çalışmış, bilhassa istiklâl harbinde Kızılay için iane toplamak üzere komiteler seçmiş, kongreler yapmıştır.

Profesör Besim Ömer Akalın makalesinin sonunda diyor ki: «Doktor Ahmed Ensari hayrı çok sever büyük yürekli bir Türk dostu idi. Diğer cihetten Hindistanda millî cereyanların mühim bir rüknü idi. Hind müslümanlarının bir lideri idi. Meşhur Hind millî lideri Gandi, Ahmed Ensari için «o bizim sağ kolumuzdur» demiştir.

Ahmed Ensarinin irthalile bütün Hindistanı derin bir matem, bizde kendisini iyi tanıyanları da gerçekten derin bir keder kaplamıştır.»

Adalar kaymakamı tekaüte sevk edildi

Adalar kaymakamı Reşadın, tahdidi sin kanunu mucibince tekaüde sevk edildiği vilâyete bildirilmiştir. Adalar kaymakamlığına kimin tayin edileceği henüz belli değildir.

Bay Reşad, Adalarda bulunduğu müddet içinde kendisini muhitine sevdirmiş bir zattır.

Izmir - İstanbul tenis maçlarından alınacak dersler

Uğradığımız mağlûbiyet bize bir silkinme vesilesi, bir ihtar olmalıdır

Dağcılık klübünde tertip ettiğimiz ve çok güzel karşılaşmalara vesile teşkil eden tenis müsabakalarında İzmirli misafirlerimiz bütün mükâfatları toparlayıp götürdüler. İstanbullu oyuncuların yarım finalden yukarı çıkamamalarıdaki sebepleri bir çok kimseler gibi yalnız hazırlanmamış olmalarına atfedemeyeceğim. Her şeyden evvel kabul etmek lâzımdır ki bugün İzmirin umumî tenis seviyesi bizimkinden yüksektir. Bundan bir kaç sene evvel Şirinyan - Suad - Sedat takımı İzmirliyle pek güzel karşı koymuşlardı. Ve gene o zaman bu yetmişli şampiyonların arkasında Semih - Danyal - Melih - Mahmud gibi (junior) lar bize ilerisi için çok ümit vermektedirler... Seneler geldi geçti. Bugün bizim şampiyonlar - Yaşlanmış demeyeceğim - eski ateşlerini kaybetmişler, formden düşmüşler, gençler ise muhtelif sebeplerle ortada yok.

Bire mukabil İzmirli, Giraud'nun yetiştirdiği, onun örneğini andıran, vuruşlarını kopye eden bir çok gençlerle karşılaşmada buluyoruz. Öyle gençler ki belki bir Sedadın stili, Şirinyanın kazanırcı hırsları ve Suadın soğuk kanlığına malik değiller, fakat buna mukabil atletik meziyetler, dikkatli bir çalışma, yaş avantajı ve bence hepsinin üstünde (Jim Giraud) gibi bir hocaya malik olmak talileri vardır.

Grup bütün tenis meraklıları tanırlar. İzmirde yerleşmiş, yaşamış olan bu Türk dostu İngilizin teniste kazanılmış (146) kupası olduğunu söylüyorlar. Bugün 54 yaşında olmasına rağmen 25 yaşındaki gençleri yalnız vuruşları, terribesi sayesinde domini eden bu koca şampiyon genç olsaydı, bizde demiyorum, tenise çok daha fazla ehemmiyet verilen bir çok yabancı memleketlerde bile kendinden bahsettirirdi.

Giraud'nun İzmirde yerleşmesi, tenis oynaması onun etrafında bir tenis merakı ve dolayısı ile oyuncuları ve nihayet şampiyonları doğurdu. İşte «AKŞAM» kupasını kazanan İzmir şampiyonu Remo Aliotti bu (école) in meydana çıkardığı bir yıldızdır.

Şunu yazmadan geçemeyeceğim: İzmir tenis klübünün bize gönderdiği seçik kıymetli oyuncunun hepsi de (Giraud) lar ve (Aliotti) ailesinin çocukları idi.

Gözlerim aralarında bir de Türk çocuğu aradı. İzmir tenis klübünün bir çok Türk âzasına malik olmasına rağmen bir de Türk şampiyonu yetişmemesine benim gibi bir çok Türklere üzüldü. İstanbulda bu şekilde ve bugünkü vaziyette yeni yetişen gençler de yok gibidir. Gene dağcılık klübünde oynayan (Junior) lar şampiyonasında finalleri biraz seyrettim de müteessir oldum. Bu gençlerin karşılaşmasında tabii stil ve taktik yüksekliği aramıyorum. Fakat canlı ateşli bir mücadele ve bu yaşta gençlerde aranacak sürati atletik kabiliyeti bile bulamadım. Fakat onlara hiç bir şey söylemeye hakkımız yok. Tenis her şeyden evvel bir stil sporu olduğu için iyi bir tenisçi de dağ çileği gibi hava ve su ile rasgele yetişemez! Bunu benim gibi düşünen ve gören emekdar şampiyon Suad dün diyordu ki:

«Gençlerle uğraşmak onları yetiştirmek lâzım. Bana bir kaç kabiliyetli genç versinler onlara vaktimin müsaade ettiği kadar meşgul olayım»

Suadın bu düşüncesi çok yerindedir. Önümüzde Giraud'nun misali de var.

Bundan bir kaç ay evvel spor kurumunun seçmelerini gazetede okurken sevinçten yerimden sıçramıştım. Bir çok federasyon başkanları arasında tenis federasyonu başkanlığına Tokad sayıyı bay Süreyyanın seçildiğini okumuştum.

Bu gibi işlerin en mesul ve selâhiyet makamını alacak kimsenin yalnız dürüst, çalışkan ve görüşleri kuvvetli olması kâfi değildir... Bizzat bu sporla az çok meşgul olmasın, işi içinden görebilmesi lâzımdır. Pek hürmet ettiğim ve sevdiğim bay Süreyyaya burada müdahene yapmak maksadile değil fakat içlerinden gelme olarak söyleyebilirim ki kendisinden tenis sporunu kurtaracağına meydana çıkaracağına eminim. Çünkü biraz evvel saydığım meziyetlerden

maada bizzat sporudur, tenis oynar, tenisçilerin hepsini tanır, başkasının gözile kafasile vaziyeti muhakeme etmeğe ihtiyacı yoktur.

Geçen gün diyordu ki: «Tenis için bir çok düşüncelerim vardır. Yalnız zengin spor olan tenisi umumileştirmek için bir çok tasavvurlarım vardır. Ancak kendimi istediğim gibi buna verecek vaziyette değilim. Başında bir de olimpiyad seçme işleri var. Bu, spor kurumunun bugünkü en mühim işi ve bir memleket meselesi olduğu için bütün faaliyetimizi oraya verdik. Tenis ancak olimpiyattan avdetimizde meşgul olacağız».

Kıymetli başkanımızın vaitleri bize çok ümit vermektedir.

Izmir - İstanbul maçlarına ve «AKŞAM» kupasına avdet edelim. Finalde mağlûp olmasına rağmen Jim Giraud'nun oyununu seyrederken 23 yaşında genç Alyotye sağa sola (deplacé) etmesi kurşun gibi toparla geçmesi bir çok kimseler gibi beni de düşündürüyordu. 54 yaşındaki bu adamın hâlen kendisinden otuz yaş küçük gençlerle aşık atması yüksek kabiliyetine medyun olmuğu kadar muntazam antrenmanına, sportmen ruhuna ve işi bırakmamasına şahıdır. Daha otuzuna henüz gelen Sedadın geçen gün yenildikten sonra (bizden geçti) demeye hakkı yoktur. Sedaddan ben kendi hesabıma daha çok kıymetli galibiyetler bekliyorum. İzmirli dostlarımızın ziyaretlerini Eylül sonunda iade edeceğiz. O zamana kadar Sedadın, Suadın Şirinyanın formlerini bularak revanslerini almaları çok mümkün olan şeylerdir. Buna dün Suadın (ciddî çalışmalı) demesinden de iman ediyorum. Bence bugün için aradaki fark bir aylık sıkı antrenmandır. O vakit İstanbul takımı gene İzmirliyle lâyık bir rakib olabilir. Dikkat edilsin ki bugün diyorum, çünkü bu gidişle ilerisi için yeniler yetişmezse daha ağır mağlûbiyetlere düşülmesi muhtemeldir.

Kısaca: Bu turnuva bize bir ders olmuştur... Formde olamamak, hazırlanamamak sebep teşkil edemez. Mevsimin tam ortasındayız... Bu zamanda forme girememek hatadır. Ümit edelim ki bu mağlûbiyet bize bir silkinme ve bir ihtar olsun.

Vedat Abut

İlk mektep sergileri

İlk mekteplerde açılan sergilerden tefrik edilen eserler muntaka sergilerinde teşhir ediliyor. Bu eserlerin en iyilerini seçmek üzere dün vilâyette bir jüri heyeti teşkil edilmiş ve çalışmaya başlamıştır.

Jürinin seçtiği eserler, 937 Paris beynelmilî resim ve elişleri sergisine gönderilecektir.

Eski maârif vekâleti binasının tamiri bitti

Belediyyeye devredilen eski Maarif vekâleti binasının tamiri bitmiştir. Belediye fen heyeti ağustosun birinde buraya taşınacaktır.

Bir vapur köprüünün Kadıköy iskelesine çarptı

Dün öğleden evvel limanımıza gelen Felemenk bandıralı Serez vapuru yanlış bir manevra ile köprüünün Kadıköy iskelesine çarpmıştır. Köprüde bir zarar ve ziyan olmamıştır. Yalnız vapurun çarpıtı yer biraz zedelenmiştir. Deniz ticaret müdürlüğü tahkikat yapıyor.

Mısır, ithalât emtiasından aldığı mzunam resmi artırdı

Mısır hükümeti ithalât emtiasından aldığı mzunam yüzde bir resmi yüzde ikiye çıkardığını âlâkadarlara bildirmiştir.

Fizik ve kimya müfredat programları değişiyor

Maarif vekâleti, fizik ve kimya derslerinin müfredat programlarını değiştirmeye karar vermiştir. Bu maksatla bir komisyon teşkil edilecektir. Komisyonun bir çok vilâyetlerdeki lise fizik ve kimya hocaları davet edilecektir.

KANSIZLIK Nörasten, zafiyet ve Chlorose
benizsizlik için yeğâne deya kanlı ihya eden
En muntahip etüba tarafından tertip edilmiştir. **SIROP DESCHIENS, PARIS**

ÇİÇEK . MEYVA . SEBZE . KÜMES

YAZ ÇİÇEKLERİNDEN:

GLADIOLLER

Bu aylarda bahçelerimizi, vazolara konmuş çiçeklerle salonlarımızı süsleyen güzel bir çiçek

Soğanlarla tek-şir olunan Gladiol çiçeklerinin güzel ve gösterişli olması hasebile bahçelerimizde çok kıymetli mevkii vardır.

Gladioller, soğanlarla teksir olunan çiçeklerdendir. Kışın muhafaza, kurak yerlerde geçiren Gladiol soğanları, nisanın ortalarına doğru, 10 - 15 santimetre derinliğinde ve 20 - 25 santimetre mesafelerle bahçelerde, yerlerine, toprağa gömülürler.

Gladiollerin, dikileceği yerlerin açık, gölgesiz olması, toprağın iyi hazırlanması bulunması lazımdır.

Toprağa, katiyen taze, çürümemiş gübre verilmelidir. Nisan'da dikilen Gladiol soğanları temmuz ve ağustos aylarında, gayet bol, iri ve gösterişli çiçekler açarlar. Geç dikilen Gladioller teşrin ve kânunlara doğru çiçek açarlar.

Gladiol soğanları, donlar başlamadan önce topraktan çıkarılarak yaprakları, soğan diplerine yakın yerlerinden kesilerek, tahta bir sandık içerisinde konup, don olmıyan, evlerimizin bodrum katlarında muhafaza edilir ve bütün kış buralarda geçirirler. Don olmıyan, mutedil mahallerde, kışın, bahçelerde, dikilmiş olduğu topraklarda kalabilir. Fakat don olursa tehlike vardır.

Biçilip, vazolara konan çiçeklerin en gösterişli olanı Gladiollerdir; hele, henüz, daha açmamış, konca halindeki çiçekler vazolara konursa uzun müddet çiçek açarak salonlarımızı süslerler.

Gladioller, muhtelif renkte çiçek açarlar. Ekseriyetle, kırmızı, beyaz, sarı portakal, limon renginde, sade veya benekli çiçekler açan cinsleri pek makbuldür.

Maruf Gladiollerden: Gl. thildsi - hibridenlerin boyları 50 - 60 santimetre uzunluğundadır. Çiçekleri çok büyük ve iki üç renklidir.

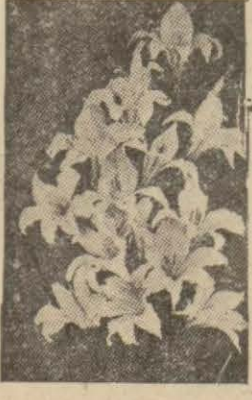
Keza, Amerika, Panama cinslerinden, koyu kanve renginde, beyaz, leylak renginde çiçekler açan, Gl. Princeps cinsi pek makbuldür. Hindistan kralı bunları hususî olarak yetiştirmiştir.

Amaryllis gladiol namındaki çiçekler de çok hoştur.

Gladioller, tohum veya yumrularının kenarlarından türeyen, soğancıklarla teksir edilirler. Tohum ile teksire yeni yeni cinsler elde etmek için müraacaat edilir.

Bunlardan evvelâ fideler elde edilir, ondan sonra çiçekler ki, bu suretle ancak iki, hatta üçüncü sene çiçek elde etmek kabildir.

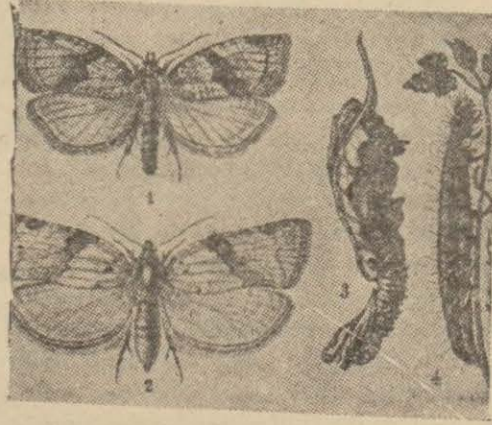
Tohum ile teksir edilen yalnız Gl. pri-

BAĞLARIN DÜŞMANLARINDAN:

Asmalarda, yaprak veya körpe filizleri ve bilâhare üzümleri yiyerek, bağlarda, müthiş zararlar yapan yaprak örücü haşeresi

"CACOECIA COSTANA"

Bağların müthiş düşmanı olan bu haşereler, ta bidayette, nisan ve mayıs aylarında, bağlara musallat olarak, evvelâ: Gözleri, körpe dalları yiyerek harap ettikleri ve ondan sonra, bağların diğer kısımlarını - yaparak, üzüm salkımlarına - hücum ederek, onları kemirerek harap ettikleri görülmektedir.

Haşerelerin yaşama tarzları: Bidayette, kırlarda, sulak çayırda yaşayan bu haşereler, sonradan bağlara hücum ederler. Fransadan gelecek Avrupa bağlarına, hatta memleketimize yayıldığı söylenmektedir. Bu cihet, Almanların bağcılık mütehassısı profesör «Şvangart» tarafından tesbit edilmiştir.

Haşerelerin; ilkbaharda, yazın ve sonbaharda olmak üzere, üç muhtelif teksir devreleri vardır. Haşereler, yumurtalarını, asmaların kabukları arasında koyarlar, kış böylece geçiren haşere yumurtaları, ilkbaharda inkişaf ederek tahribat yapmağa başlarlar.

Onun içindir ki: Diğer haşerelere karşı, sonbahar ve ilkbaharda, yapılan mücadele sistemleri, bunlara da tatbik edilebilir.

Geçen, ilkbaharda, bu bapta intişar eden yazılarımızı ihtiva eden o nüshaları okumanızı tavsiye ederiz.

— Haşerenin üç defa büyütülmüş, erkek ve dişi kelebeği ile, yaprağa sarılmış krizalit halini ve asıl tahribat yapan tırtılını göstermektedir.

(AKŞAM) ın ziraat mütehassısı

Okuyucularımızın suallerine cevap veriyor. Ancak yazacağımız mektubun zarfına adresten sonra «Ziraat muharriri için» kelimelerini ilâve ediniz.

mülinuslar vardır ki, bunlar ilk sene bile çiçek açarlar.

Gladioller, bahçelerde İngiliz çimlerini yastıklarına, maktaları ortalarına ekerseniz çok hoş manzaralarla herkesin nazarı dikkatini celbedersiniz.

Meyva bahçeleri düşmanlarından:

Elma ağaçlarında müthiş tahribat yapan elma kurdu (CARPOCAPSA POMONELLA)

Her yerde olduğu gibi, memleketimizin, İstanbul, Sabanca civarlarındaki elma, hatta armut ve ayvalara âriz olarak epeyce tahribat yapmakta olduğu müşahade edilmektedir.

Bu haşerenin tallutuna uğrayan meyvalar, kemale gelmeden evvel dökülürler.

Haşeratin, keleşek sınıfından olan bu, böceğin üç hali vardır:

1 — Krizalid, 2 — Tırtıl, 3 — Keleşek hali.

C. Pomonella-

nın kelebeği, kanatları açıldıkta 18-20 milimetre uzunluğundadır. Üst kanatları, koyu sincabi renkte, uzunluğuna daha aynık renkte seritler ve kanatların köşelerinde altın sarısı renginde karışık, güzel renkli noktalar vardır. Alt kanatları açık sincabi renktedir.

Tırtıl; sarımtırak pembe renktedir. Kozası; kırıltı sarımtırak renktedir. Keleşek yumurtası; tunc sarısı renginde, koyu parlak ve gözle görülmeyecek kadar küçüktür.

Kış krizalid halinde geçirmiş olan haşerenin keleşekleri, akşam üzerleri meyvalıklarda uçmağa başlarlar ve çiftleşmeğe müteakip, dişi keleşek henüz teşekkül etmekte bulunan meyvaların kendisine veya saplarına, bazan da yapraklarına yumurtalarını koyarlar. Havanın müsait gitmesine göre, 7 - 8 gün zarfında, yumurtalar çatlar ve içerisinden tırtıllar fışkırlar, bunlar da derhal meyvaları delerek, meyvanın eti içerisine gömülür, orada tahribat yapar, meyva ile beraber yavrular da büyür, çekirdeklere doğru ilerlemek üzere, meyva içerisinde bir galeri çarlar ve içerisine siyah pisliklerini dökerler. Bittabi, bu şekildeki meyvalar da dökülürler.

Tırtıl, ağzından çıkardığı ipin teline asılıp bindiği elmadan diğer bir elmaya geçer. Nihayet 20 - 25 gün zarfında bir kaç gömlek değiştirdikten sonra ağacın bir köşesinde krizalid olur ve bunlardan da ikinci, hatta, üçüncü bir nesil keleşek çıkar, bunlar da yumurtlamağa başlarlar ve diğerleri gibi tahribat yaparlar.

Üçüncü nesilden çıkan tırtıllar, kısmen krizalid haline geçer ve kısmen tırtıl şeklinde ağacın gövdesinin kalın

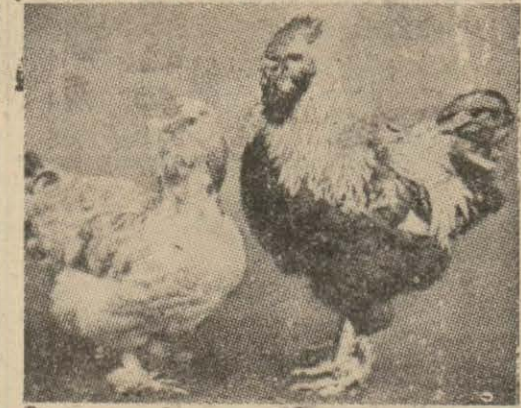
Elma kurdunun elmalara yaptığı tahribatı gösterir resimdir. 1: Elmamızın ağzından çıkardığı tel ile aşağı sarkıldığını, 2: Sağda ağaç kabuğundaki krizalitleri, 3: Elma kelebeğini göstermektedir.

TAVUKLAR:

Semirmeğe müsaid, kışın bile civciv çıkarmağa elverişli Faverolle (Favreolle) cinsi, Fransız tavukları

Fransanın (Faverol şehrinde yetiştirilen bir cins olduğundan, bu tavuklara Faverol tavukları namı verilmiştir.

Faveroller, Alman tavukları kadar büyük değillerdir. Fakat, bunların da vücutları oldukça iridir. Başları iri, boyunları kısa ve kabarık tüylü, boyun altında sakal gibi tüyleri vardır. Gagaları sarımtırak beyazdır. İbikleri basit taraklı, sakalları kısa, kulakları kırmızıdır. Ayakları sarımtırak ve tüylüdür. Bu cinsin biri açık kırmızı, diğeri de gümüşü beyazmtırak olmak üzere iki tipi vardır.

Faveroller, soğuğa mukavemet ederler, bundan dolayı kış mevsiminde bile civciv çıkarabilirler. Civcivleri, pek çabuk yetişir, büyürler, 2 - 3 ayda mükemmel piliç olurlar.

Faverollerin semirmeğe istidatları da fazladır.

Besiyeye konan tavuklar 3 - 4 kilo kadar sıklıkta peyda ederler. Yem arama kabiliyetleri yoktur, biraz tembeldirler, fakat bol yem verilirse iyice temessül ederek et ve yağ yaparlar.

Memleketimize evvelce getirilmiş ve yerli ırk tavuklarımızla imtizac etmiş pek çok Faveroller vardır.

Seri bir şekilde civciv, piliç yetiştirmek için, Faveroller okuyucularımıza tavsiye edebiliriz. Yumurtlama kabiliyeti de fena değildir.

kabukları altında kışlarlar.

Bunlarla nasıl mücadele yapılır?

1 — Kışın, meyva ağacının kabuklarını soyup, kazıp yakmak.

2 — Ağaçları kükürt ve kireç mahlûlile badanalamak.

3 — Haziran veya temmuz nihayetlerine kadar, ağaçların gövdelerine paçavra, eski çuval gibi bezler sarmak, bunlar altında kışlamak üzere toplanacak tırtılların heyeti umumiyesini yakmak suretile öldürmek.

4 — Yere dökülen meyvaları toplayıp emmek, usaresinden istifade etmek. Bunu, sirke ve saire hususatta kullanmak...

Böcekleri tamamen imha etmek için, yapılması lâzım gelen hususati bundan sonraki nüshamıza brakiyoruz...

OKUYUCULARIMIZIN SORGULARINA CEVAPLAR

YILANLARLA MÜCADELE

Boğaziçi H. S.: Mektubunuz okundu, cidden soğuk olan, bu mahlûllarda, dokunmadıkça katiyen bir şey yapmayacaklarını, ev halkına anlatınız. Maahaza, onlarla mücadele yapmak ta şarttır. Mücadele şekilleri şu olabılır:

1 — Yılanların girip çıktıkları yederi takip ediniz. Civarlarına ağaç çukuru açar gibi, iki veya üç çukur açınız. Bir çanak içerisinde biraz kaynamış süt ve içerisinde, en kuvvetli zehir olan, biraz (istriktrin) koyunuz, sütün hemen kesilmesi için de, içerisinde biraz, bikarbonat koyunuz. Sütü, gece yatarken, çanakla beraber, çukurların içine koyunuz. Yılanlar, sütün kokusu ile oraya gelirler. Sütü içerek hemen zehirlenirler.

2 — Yılanları takip ettiriniz. Görüldükçe öldürtünüz. En esaslı mücadele de bu olabılır.

3 — Şayet, girip çıktıkları yerleri gördünüzse çırpı, gibi malzemeyi yağarak, o erazi üzerinde - bir kazaya meydan vermeden - ates yakınız ve bu ameliyeyi tekrarlayınız. Bununla beraber, yuvaların civarlarına bolca kaynar su dökünüz.

İşte, bu yazdığım usullerle, yılanları öldürmek, hiç olmazsa oralardan kaçırarak kabul olacağını zannediyoruz.

KANARYALARIN TIRNAKLARI NASIL KESİLMELİ?

Erdek, Ağaç: Kanaryaların u-

zaması olan tırnaklarının kesilmesi gayet tabiidir. Uzun zaman kesilmediği takdirde, uzamış olan tırnaklar, hayvanların kafeslerde, tünkleme halinde, arka taraftan ayağının etine batarak, oranın cerabatlanmasını mucip olur.

Yalnız, tırnak kesme ameliyesini dikkatle yapmak lazımdır. Kanaryaların tırnakları, ekseriyetle, sonbahar veya kışın, keza kuluçkaya oturmadan bir müddet evvel, yumurta zamanında muayene edilerek, uzamış olan tırnaklar, resimde görüldüğü gibi kesilir.

Şöyle ki: Kanarya sol elin avucu içerisinde alınır ve iki parmakla kesilecek tırnak tutulur. Sağ ele de makas alınır ve tırnaklar, uç tarafına doğru yukarıdan aşağıya kesilir. Makasın gayet keskin olması lâzım olduğu gibi, tırnakların kesilmeden önce, ilk su içerisine batırılması, sonra kesilmesi icap eder.

Tırnakların, çok yukarıdan, ayağa yakın yerinden kesilmesi doğru değildir. Aksi takdirde hayvana iztrap verildiği gibi kesilen mahalden, kan gelmek ihtimali vardır. Tırnağın, uç tarafından, üçte bir kısmının kesilmesi kâfidir.

Resmimiz, tırnakları uzamış bir kanaryanın, tırnaklarının nasıl kesildiğini göstermektedir.

a vaziyeti doğru keşiş, b vaziyeti de yanlış keşiş göstermektedir. Tırnak kesme için muayyen bir zaman yoktur. Maamafih bu ameliyeyi, ekseriyetle sonbahara doğru veya kışta yapmak daha doğrudur.

ÖLÜNCEYE KADARI!..

Yazan: **ESAD MAHMUD KARAKURD**

Tefrika No: 15

Şimdi burada bilmem hangi cenbe firmanın mümessilidir. Ayda bir kaç yüz lira kazanıyor. Hayatından memnun bir genç!..

Fransızca'yı, bir Fransız kadar konuşur. Fransız âdetlerini, Fransızdan daha iyi bilir!.. Pariste hiç bir şey öğrenmeden geri döndü diyemeyiz!.. Vaka, mektebi pek sevmezdi ama, bir yabancı için Paris sokakları da bir açık hava mektebi değil midir? O mektepte neler öğrenilmez ki!.. Bilhassa kadın kandırma ilmini onun kadar esash bilen bir gençe İstanbulda az teşadüf edilir. Paris bulvarları, Paris barları, Parisin bütün kuytu ve karanlık eğlence yerlerinin kapıları, bu ilmin tahsiline gelenler için daima sabahlara kadar açıktır. Ziya bu gece mekteplerinin hepsine birden devam ederek aliylülâ bir diploma ile mezun oldu!.. Onun içindir ki şimdi bu ilimde, memleketin yegâne mütehassısı olduğunu iddia ederek, hergün İstanbul kaldırımında bunun tatbikatı ile meşgul olur.

Kadınlarca çok beğenilmiş bir tiptir. Mat ve kumral yüzünün üzerinde parlayan açık, mavi gözleri, uçları bükülerek alınımın üzerine dökülen kıvrık saçları ve bembeyaz dişleri ile bir çok kadınların gönlünde dolaşan bir gölge olduğunda şüphe yoktur... Gayet hoş sohbet, tatlı, cana yakın bir insandır... Şimdi Bedri Nejadla beraber gidiyor... İkisi de aynı otelde kalacak ve yanyana iki odada yatacaklar... Bu sene mevsimi beraber geçirmeğe karar verdiler... Daha doğrusu Bedri Nejadı adaya sürükleyen Ziya olmuştur.

Bedriyi kardeşlerinden çok sever... Onu aklınca adam etmek istiyor... Denize düşmüş bir zavallı gibi, kitaplarının arasında boğulup kalan genç müderrise biraz hayat, neşe, sevinç vermek için bu sene Avrupaya gitmekten bile vaz geçerek onunla adada kalmağı tercih etti. Muvaffak olup olmayacağı şüphelidir. Değme insan Bedriyi baştan çıkartıp kitaplarından zor uzaklaştırır... Bir kere ahlakı, ya-

radılışı ona müsaid değil!.. Daima hayatında sevmediğini, sevmediğini, sevmek de istemediğini söyleyen ve dünyada tek bir kadına bile itimad caiz olmayacağını iddia eden Bedrinin Adada çamların mavi gölgeleri altında Marmaraya uzanan sisli ufuklara bakarak bir aşk hayatı geçireceğine ihtimal vermek çok güçtür. Maamafih Ziya nevid görülmüyor.. çok sevdiği arkadaşı Bedriyi, her şeye rağmen bu ihtiyarlatan, çöktüren, bunaltan hayattan kurtarmak istiyor...

Gidiyorlar!.. Vapur Fener açıklarını geçmiş Kınahının yolunu tutmuştur.. Bedri hâlâ kafasını kitabın sayfeleri üstünden kaldırmıyor... Rüzgâr gittikçe tatlaşmış, serinleşmiştir. Ziya, gözlerini karşıdaki sarışın Rum kızının gözlerine dikmiş bakıp duruyor.

Kızlar, birbirlerine bir şey söylüyor, gülüyorlar... Rüzgâr; bazan çapkınlaşarak Rum kızının altın sarısı saçlarının arasına giriyor, bazan da beyaz etekliğinin uçlarını kıvrarak dizlerinin boğum yerlerini gösteriyor... Gene gülüyorlar!..

Ziya, bir aralık Bedriyi kolile dürttü. Ve başını ona doğru uzatarak kulağına fısıldadı:

— Bedri Allah aşkına kaldır kafanı bak!.. Aman yarabbi ne güzel şey!

Bir içim su!..

Bedri aldırış etmiyor... İştmiyor bile sanki!..

— Yahu sana söylüyorum, baksana!..

— Ne istiyorsun?

— Ziftin pekinii!.. Ne istiyeceğim, şu kızın güzelliğine bak diyorum!.. Sen dünyada bu kadar nefis bacak gördün mü?

— Bana lâzım değil sen bak!..

— Hay Allah müstahakımı versin. Sen adam olmayacaksın vesselâm!.. Bedri kitabın üstünden gözlerini kaldırmıyor bile!..

— Bedri, artık kızyorum, vallahi alır elinden şimdi, denize atarım şu kitabı!..

Bedri hiddetle başını kaldırmıyor. Gözlerini açarak Ziyanın yüzüne bakıyor:

— Ne istiyorsun, canım benden? Rahat versene biraz rica ederim!..

— Gözlerini açıp bana bakacağına etrafına baksan daha iyi dersin, Ay-naroz papazı gibi durmadan ne okuyup mırıldanıyorsun bilmem ki!.. Bir parçacık silkin yahu!.. Derin bir nefes al!.. Etrafındakilerine bir göz gezdir!..

— Ziya, rica ederim beni rahat bırak!..

Kulağına doğru daha ziyade yaklaşıyor

— Şu sarışının gözlerine dikkat et!.. Bulutsuz bir gökyüzü gibi mavi!.. Denize benziyor kızın gözleri, insanın birdenbire atılacağı geliyor içine!..

— Allah doyursun seni!..

— Ya ayakları!.. Güğercin bileği gibi ince ve tertemiz!..

— Utanmıyorsun değil mi? İşticek kız yahu!..

— Göğsüne bak, göğsüne!.. Allah aşkına bak!.. Şu ipek beyaz bluzun altında buruşturulmuş iki gül yaprağı gibi nasil kmldiyor!..

— Ya susarsın!.. Ya şimdi kalkar giderim buradan!..

— Sokaklarda sürüm sürüm sürüneyim ki; sen adam olamazsın!.. Anladın mı?.. Büyük babanın başı gibi beyazlanan saçlarının alınım üzerine dök ve şu buruşuk suratını da kitabın üzerine yelpaze gibi yapıştır da öyle oku!.. Emi?!..

Ziya, başını çevirdi. Hiddetle ayağını ayağının üstüne atmak istedi. O sırada ayağı birdenbire karşıdaki sarışın kızın dizine vurdu. Hemen doğruldu:

— Affedersiniz matmazel, gallba dizinizi incelttim!..

Rum kıızı, tentelerin arasından süzülüp gelen güneşi, kırmızı dudaklarında parlatarak mânâlı mânâlı gülüyor... (Arkası var)

YERYÜZÜ

RİB ÂDETLER, GÜLÜNÇ İTİKATLAR

Bir hafta çalışınca ailesinin 1 senelik yiyeceğini temin edebilen, ömürlerini zevk ve neşe içinde düşüncesiz geçiren insanlar var

Cenup adalarının kaybolmuş cenetlerinde yaşayan bu adamlar ekmek kavgası nedir bilmezler. Tabiat bütün ihtiyaçlarını bol bol hazırlamış. Giyinmek, ısınmak dertleri, paraya lüzümları yok. Bunlar taş parçalarını, deniz hayvanlarının kabuklarını yahut kuru ceviz içlerini para yerine kullanıyorlar

Cenub adalarında Hindistan cevizlerini toplamak için bir ağaca tırmanan yerliler

Ortada: Hivahoa kızları ve delikanlıları Hurahura dansını oynuyorlar - Solda yukarıda: Yap adası yerlilerinden biri hiç eksilmiyen bir Tahitili - Solda: Ortada solda: Hivahoa bir delikanlı - Aşağıda sağda: Dudağından tebessüm taşı bu adada para yerine geçer.

Bir memleket düşününüz ki orada bir adam bir hafta çalışınca bütün ailesinin bir senelik yiyeceğini temin edebilsin. Hayatın gittikçe güçleştiği bu zamanlarda bu bize bir rüya gibi geliyor. Halbuki böyle memleketler ve bakkalın, kasabın, şunun bunun hesablarını ödemeği düşünmeyen insanlar da vardır. Bunların kapılarına her ay havagazi, elektrik tahsilatları gelmez, radyo, frigidaire, telefon taksitleri ile bir ilişkileri yoktur. İşleri güçleri tabiatın kendileri için hazırladığı gıdaları, söylelerini uzatarak toplamak, sonra vakitlerini şarki ile, dans ile neşe içinde geçirmekten ibarettir.

Siz buna cennet derler diyeceksiniz, evet böyle kaybolmuş cennetlerden daha dünya üzerinde bir kaç nasılsa kalmış. Bunlar büyük posta vapurlarının yolları üstünde olmanın bazı adalardır. Buralara seyyah vapurları da uğramadıkları için bu adalardaki plajlar henüz konserve kutuları ve piknik döküntüleri ile kirlenmemiştir.

Cenup denizlerine, keheşandaki yıldızlar gibi serpintili olan bu adalar içinde öyleleri var ki bir asır evvelki hallerini tamamen muhafaza ediyorlar.

Markiz adaları ve Sosiete adalarının bazıları, Mikronezyanın uzak ve küçük adaları bunların başlıcalarıdır. Bu adalarda şiddetli kışlardan, kuvvetli sıcaqlardan bir eser yok, hava her zaman mülayim, sıhhi. Hindistan cevizi, kumek ağacı, fei denilen bir nevi muz ağaçları, ananas, portakal, limon, mangolar ve daha bizim isimini bile bilmediğimiz, tadını bile bilmediğimiz bitki türleri meyva, bol bol mevcut. Bu zengin nebatların dalları, yaprakları ile meskenlerini kuran yerliler giyinmek lüzümünü duymuyorlar. Bu meyvaları topluyor, biraz da balık tutuyor ve rahat yaşıyorlar.

Bu adalarda bir de sago denilen palmiye cinsinden bir ağaç yetişiyor. Bu ağaç on beş senelik olunca kütüğünün içi bir öz ile dolmuştur. O zaman ağacı deviriyor, bu özünü çıkarıyor, yıkağacı deviriyor, pisiriyorlar. Böylece yor, kurutuyor, pisiriyorlar. Böylece elde edilen sago irmiği pirinç ve buğday kadar kuvvetli bir gıdadır. Bütün bu işleri bir adam bir haftada yapabiliyor ve bir ağacın verdiği 300 kilo kadar irmik bütün bir ailenin bir senelik

ihtiyacını temin ediyormuş.

Vaktile beyazlar bu adalara ilk defa geldikleri vakit cennete giren yılan gibi, bu biçarelerin başına bin bir türlü belâ getirmişlerdi. Kaba gemiciler bulasık hastalıkları adadan adaya sürüklediler. Şehvet, işret, kıskançlık, müzevirlik, dalavere çok geçmeden bu temiz insanları kırıp geçirmeğe başladı. Adaların bir çoğunda yerli nüfus gittikçe azaldı. Fakat bugün bu uzak adaları ziyaret edenler yerlilerin yavaş yavaş kendilerini toplamağa başladıklarını, hastalıkların azaldığını, nüfusun artmaya yüz tuttuğunu söylüyorlar.

Cenup adaları içinde bu rahat halini en iyi saklamış olanlardan biri de Yap adasıdır.

Burasını Milletler Cemiyeti namına idare eden Japonlar seyyah celbine çalışmıyorlar, bu cihetle Yaplarda zaman yürümemiş, belki biraz gerilemiş bile. Bu adalarda bir gezinti yapan W. Price isminde bir Amerikalı gördüklerini şöyle anlatıyor:

«Yaplılar bugün hariç âlemden tamamen alakalarını kesmiş bir halde yaşıyorlar. Vaktile bu ada yerlilerinin muharipleri küçük kayıklar ile enginlere açılırlar, uzak adalara giderlerdi. Şimdi adalarından ayrılmıyorlar. Bunların dilinde Yap memleketi demektir ve onlar için burası bütün dünyadır. Yap yerlileri garb medeniyetinin tesirinden uzak kalmışlar çalışıyorlar. Japonlar burada çocuklar için mektep açmışlar, onları giydirmeye uğraşıyorlar, kendilerine Ozaka basmalarından yapılmış elbiseler veriyorlar, fakat çocuklar mektepten çıkıp dışarı çıkınca sırtlarından entarilerini çıkarıyor, köylerine öyle dönüyorlar.

Köylerde ihtiyarlar elbise giyenleri ayıpmıyorlar, bunu Avrupalıların taklit sayıyorlar ve bu taklitçilik saadetimizi bozacak, başımıza hastalıklar getirecek diye kederleniyorlar. Yaplıların bu düşünceleri eski hatıralardan kalmış olmalı. Yerliler buralara gelen ilk Avrupalıların getirdikleri belâları unutmuyorlar.»

Yap adası yerlileri tabiatın kendilerine hazırladığı gıdalarla ihtiyaçlarını temin ediyorlar, içlerinde şehre kadar inerek orada Çinlilerin açtığı dükkânlardan gaz, kibrit, tütün gibi şeyler al-

mak isteyenler para yerine taş parçaları veriyorlarmış. Bu adalarda para yerine bunlar geçiyormuş. Bu taşların kuturu 15 ile 30 santim arasında değişiyor. Daha büyüklere de var, hem o kadar büyük ki bunları yerlerinden kaldırmak zormuş... Ortasındaki deliğe bir insan sığacak kadar büyük olan bu taş parçası olanlar bunu kulübelere önünde bırakıyorlar. Bu suretle Yap köylerinde bir adamın servetini kapısı önündeki taşın büyüklüğüne bakarak ölçülebilmiz.

Bu paraların kalpı çıkmaz mı diyeceksiniz. Yap adasında taş olmadığı için burada kalpazanlık güç bir iştir. Bu taşları vaktile buraya pek uzak bir yerden Palau adalarından bin zemet ve tehlike içinde getirmişler, küçük kayıklarla yüzlerce mil mesafeden taşımışlar. Yirmi kayık yola çıkarsa içlerinden biri ikisi geri dönebilirmiş. Sonra burada taşın para yerine geçtiğini gören David O'Keep isminde İrlandalı bir gemici yelken gemisi bunların büyüklüklerini taşımış ve yerlere mal mukabilinde verecek servet yapmış gitmiş. Bugün adada mevcut taşlar yerlilerin mübadele ihtiyaçlarını temin ediyor ve para sıkıntısı duyulmuyormuş. Bu taşlardan başka deniz hayvanı kabukları ve Hindistan cevizi için kopra denilen kuru su da para yerine geçiyormuş.

Faik Sabri Duran

Nöbetçi eczaneler

Bu akşam nöbetçi eczaneler şunlardır:

Şişli: Pangaltıda Nargileciyan, Taşım: Limonciyan, Beyoğlu: Dellasuda ve Tepebaşında Kinyoli, Galata Hüseyin Hüsnü, Kasımpaşa: Vasif, Hasköy: Halicioğlundu Barbut, Eminönü: Salih Necati, Heybeliada: Tomadis, Büyükdada: Halk, Bakırköy: Hilâl, Sarıyer: Osman, Tarabya, Yeniköy, Emirgân, Rumelihisarındaki eczaneler, Aksaray: E. Pertev, Beşiktaş: Rıza, Üsküdar: Merkez, Kadıköy: Rifat Mümtaz ve Modada Faik İskender, Fener: Çalidi, Samatya: Erofilos, Şehremini: A Hamdi, Karagümrük: Suad, Alemdar: Esad, Küçükpazar: H. Hulûsi, Şehzadebaşı: Hüseyin Kâmil, Beyazıt: Belkis.

Yakacığın sularından nasıl istifade edilebilir?

Bedava doldurulan bir damacana su adada neden 120 - 130 kuruşa satılır?

İstanbul memba sularile meşhur bir gehirdir. Fakat buna rağmen, suyun en pahalı satıldığı yer de İstanbuldur.

Bir yumurta 60 paraya satıldığı halde, bir bardak su 40 paradır. Su ile, diğer yiyecek maddeleri arasında büyük bir pahalılık farkı vardır.

Meselâ: Yakacıkta su bedava olarak bir damacanaya doldurulur. Büyükdada 120 - 130 kuruşa kadar satılır. Bu pahalılık neden ileri geliyor? Damacana sermayesiz olarak dolan suyun, Büyükdada gidinceye kadar, 120 kuruşa çıkmasındaki sebebi, her şeyden evvel nakliye şeraitinde arayacağız.

Yakacıkta muhtelif memba suları vardır. Aydos suyu Ayazma suyu, Kuru suyu, Şeker suyu, Fındık suyu gibi Bu suların içinde Adalara en çok gönderilen sular, Aydos ve Ayazma sularıdır. Her iki membaın başı sabahtan akşama kadar nöbet bekleyen su arabaları doludur.

Yukarıda yazdığımız gibi, bu suların başında damacanalara beş para vermeden su doldururlar. Köy hududu haricine çıkılacağı zaman, beher damacana köy namına beş kuruş alınır, bu parayı alan memur, aynı zamanda damacananın üzerini mühürlür. Bu suretle köye de ufak bir varidat temin edilir. Senede, sular yüzünden köye 200 lira kadar temin edilmektedir.

Yakacık ile Kartal arasındaki mesafe altı kilometre kadar tutar, damacanalara yüklü olan bir araba, bu yolu ancak bir saatte kat eder. Bir damacananın, Yakacıktan Kartala kadar araba masrafı 20 kuruştur.

Araba Kartala geldiği zaman, Kartal belediyesinin memurlarile karşılaşır, Kartal belediyesi de bir damacana 5 kuruş bir para alır, buna bazı ianeleri de ilâve edersek, 10 kuruş kadar bir masraf tutar. Kartaldan Büyükdada gidecek damacanalardan motör ve motörlere bağlı mavnalara yüklemek masrafı da vardır. Bu da beher damacana başına 5 kuruş bir masraf tutar.

Bir damacananın, motör ve mavnalarla Adalara kadar nakliye masrafı 30 kuruştur.

Büyükdada belediyesi de, tıpkı Kartal belediyesi gibi, beher damacana 5 kuruş bir para alır, Kartalda olduğu gibi, buna bazı iane masraflarını da ilâve edersek gene 10 kuruş tutar. Bütün bu masraflarla beraber, bir damacana su, 75 kuruşa mal olur. Buraya kadar bir damacananın maliyet fiatini terkip eden nakliye masraflarını yazdık. Bu fiatten sonra bir damacana suyun, neden 120 - 130 kuruşa satıldığını hesap etmeğe lüzum yoktur. Çünkü alt tarafı kârdır.

Yakacık sularını yalnız Adalarda oturanlara değil, bütün İstanbul halkına, hattâ Ankaraya daha ucuza sevk etmek, nakliye masraflarını indirmek yolları bulunabilir. Bu meseleler etrafında Yakacık muhtarı B. İbrahim ile görüştük. Hasbihal arasında su meselesi hakkında bana şu sözleri söyledi:

«Yakacıktan her gün Kartala giden su arabaları otuzla otuz beş arasındadır. Damacanalardan köy namına aldığımız 5 kuruşla pek az varidat temin ediyoruz. Köyümüzün sularını daha ucuza, İstanbul halkına içirmek için tesisat yapmağa ihtiyaç vardır. Bu nasıl olabilir?»

Yakacık ile Kartal arasında 6 kilometrelik bir yol vardır. Aydos sularını, borular vasıtasile Kartala indirmek lazımdır. O zaman damacana başına 20 kuruş masraf ortadan kalkacaktır. Kartala da daha bol su nakledilecektir. Kartal istasyonunda, damacanalara suyu doldurup, Ankaraya ve Anadolu'nun diğer şehirlerine nakletmek te kâbilirdir. Fakat bu tesisatı yapmak sermaye meselesidir. Buna da köyün bütçesi kâfi değildir.

Yakacıkta sayfiye hayatı geçiren zenginlerimiz bir araya gelerek bir şirket kuracak olurlarsa, İstanbul halkı Yakacık memba sularını pek ucuza içebilir.

Bugünkü şerait altında Yakacık sularını yalnız Adalarda satılmaktadır. İstanbul halkının ekserisi bu güzel suları içmekten mahrumdur.»

Mutar B. İbrahim'in verdiği izahata göre, Aydos memba suyu, köye 8 kilometre mesafededir. Bu suyun boruları eskidir. Köy bütçesinin dar şartları içinde su boruları değiştirilmektedir.

Diğer taraftan, Pendik belediyesi de seker suyunu borular vasıtasile Pendike nakledebilir. Aynı zamanda bu su, Pendik belediyesi için bir varidat memba olabilir.

Yakacık suları hakkında, köy halkının tecrübelerine müstenit fikirleri vardır. Ayazma suyunun kum, karaciğer hastalıkları, fındık suyunun bağırsak, mide hastalıkları için çok faydalı olduğu söylenmektedir.

Her memba suyunun başındaki bir lâvhada da, suyun hangi hastalıklara faydalı olduğu ve tahlil neticesi hakkında izahat vardır.

Şimdilik pazar günleri kalabalık bir halk, Yakacığa akın ederek, suların başındaki lâvhaları okuduktan sonra, bardak bardak Yakacık suyu içmekte, ve ellerindeki şişelere doldurup evlerine götürmektedirler. Geceler Ayazma, Kuru, Fındık suları boşu başına almakta, gündüzleri de Kartala giden damacanalara dolmaktadır. A. O.

Sohbet

(Baş tarafı 3 üncü sahifede)

yapmağa çalıştığı, üzendığı belli oluyor. Onlar bütünün ahengini bozuyor.

Her sanat eseri mutlaka bir seçme (choix) mahsulüdür. Bütün tafsilâtı, her şeyi yazmağa kalkan muharrir, söyleyeceklerinin bir kısmını feda edemiyen adam, sanat eseri vücude getiremez. Jules Romains de seçiyor; seçme romanındaki şahıslardan her birinin, 1908 ile 1932 arasında her yolda yaptıklarını, başından geçenleri anlatırdı. Buna kalkışmaması seçtiğinin delilidir; ancak bunu, sanatkârlığını, o birkaç parlak parçadan başka yerlerde, bize belli etmiyor, unutturuyor.

«Mademki böyle bazı şahıslar bir kaç cildde gözüküyor, sonra birdenbire mevzu onlara dönüyor, mademki muhtelif şahıslar birbirini tanımıyor, meselâ Cmapcenais'lerle Bastide'lerin, Quinette'le Saint-Papoul'lerin hiç bir alakası yok, o halde les Hommes de bonne volonte birbirine zorla eklenmiş bir çok romanların mecmuudur. Her cild, muhtelif romanlar tefrika eden bir mecmuayı andırıyor»

diyebiliriz. Fakat bu hüküm tamamiyle yanlış olur; çünkü Jules Rommain'in maksadı bize o şahısların hayatını ayrı ayrı göstermek değil, hepsini bir arada göstermektir. Onu alâkadar eden Champcenais'ler, Bastide'ler, Saint-Papoul'ler, Gurau, Jephannion, Jallez, v. s. değil, hepsini birden ihtiva eden «cité», cemiyettir. İlk bakışta romanın merkezî bir şahısı, yahut şahısları yok gibi gözüküyor; halbuki var. O şahıs şimdilik Paris, bütün roman bitince belki Fransa, belki Avrupa olacak. Seçme burada da belli: Paris'in hayatını (Paris hayatı demiyoruz) göstermek için onun içinde muhtelif insanlar, gruplar seçilmiş. Hepsini birleşince 1908 den 1932 ye kadar Paris, belki de bütün Avrupa tarihini göreceğiz. Littre romanı, «hayalî tarih» diye tarif eder; Jules Romains'in kitabı bu tarihte bilhassa «tarih» kelimesine ehemmiyet verilerek yazılmıştır. Hayalî ferdlar arasından cemiyetin hakiki tarihi.

Bazan zarurî dağılmışlığına rağmen güzel ve alâkayı çeken bir kitap; bilhassa büyük, hayranlığa değer bir iddia.

Nurullah Ataç

Kiralık mobilyalı konforlu apartıman

Beş oda, sıcak su, asansör; fevkalâde havadar ve manzaralı. Üç ay için bütün mobilyasile kirahittir. Taksim topçu caddesi 2 numaralı (UYGUN) apartımanı kâpıcısına müracaat.

Saray ve Babiâlinin iç yüzü

Yazan: SÜLEYMAN KÂNI İRTEM — Tercüme iktibas hakkı mahfuzdur — Tefrika No. 720

Petrel avizosu Galata rıhtımına yanaştı, toplarını hazırladı

TEMDİN SİYASETİ VE ECNEBİ MÜESSESELERİ

On dokuzuncu asırda Avrupalıların nazarında şark, istesin, istemesin temdin edilmek lazım gelen bir saha idi.

Fakat Avrupalıların bu temdin siyaseti daima istismar siyaseti ile bir gitmiştir. Bu istismarın da para, menfaat gibi maddi veceleri olduğu kadar din, dil, kültür gibi manevi veceleri de vardır. Avrupalılar bu ikinci takama da birincisi kadar ehemmiyet verirler. Çünkü ilkinçiler birincinin hem kaynağı, hem Avrupaya doğru mecrası olabilirler.

Umumi surette Avrupalı kanaatine göre: Şark bugünkü medeniyette garpten geri kalmıştır; terakki için garbe muhtacdır; ancak bu ihtiyacı o suretle idare edilmelidir ki şark hiç bir vakit garbin seviyesine yükselmesin ve ebediyen muhtac durumda kalsın!

Avrupalılar için medeniyet âlemi nasraniyetten, ancak Avrupa ve Amerika nasraniyetinden ibarettir. Afrikanın vahşet âlemi, hatta hıristiyanlığı kabul etmiş olanları da bu bahiste dile bile alınmaz; bunların medeniyetin yumruğu altında kalması zaruridir!

(Eski hıristiyan Habeşlilerin bugünlerde neler çektiklerinin şahidi oluyoruz!) Müslümanlar da barbarlardır! Nihayet yarı medeni insanlardır! Çinliler, Hintliler de bunlardan farklı değillerdir!

Vahşiler, barbarlar, yarı medeniler ise mütemedin kavimlere hizmet etmeli; bunların menfaatine çalışmalı ve çalıştırılmalı!

Avrupada din orta çağlardaki hâkim mevkiini kaybetmiştir. Fakat islâmîyet karşı eski kin, Asya dinlerine karşı istihkar ortadan kalkmamıştır.

Avrupalılar aralarında hıristiyanlığa karşı lâkayd görünebilirler; siyasi menfaatlerinde dındaşlığı hiç düşünmeyebilirler; ancak hıristiyanlıkla islâmîyet karşı karşıya gelirse o zaman hiç dindar olmyan Avrupalılarda bile irsi telâkkiler hemen baş gösterir, müteassibane bir feveran meydana alır; hilâl dünyadan kalkmadıkça insanîyetin mesud olamayacağı iddia kalkışılır.

Bir Hintli, bir Çinli, bir müslüman bir Avrupalı ile nasıl müsavi tutulabilir? Bu bir Avrupalı havsalasına sığamaz. Umumi harbe Asya ve Afrika ahâlisinin itilâf devletlerine ettikleri askerî yardımlar bile bu zihniyeti çok değiştirememiştir.

Ancak son senelerdedir ki Hindistandaki millî hareket İngiltereyi dü-

şündürmeğe, Hintliler hakkındaki telâkkiyi biraz hafifletmeğe başlamıştır. Türkiye arkasında İngiliz kuvvetine dayanan Yunan ordusunu Anadolu'dan çıkarabildikten, hilâfetle alakasını kesip din ile dünya ve devlet işlerini ayırarak son mühim inkılablarını geçirdikten sonradır ki Avrupalıların Türkler hakkındaki telâkkilerini kurmağa, Avrupa nazarında asri bir devlet olarak kendisini tanıtmaya muvaffak olmuştur.

Fakat bahsimiz son senelere değil, umumi harpen evvele aiddir.

On dokuzuncu asırda Avrupalıların temdin siyaseti karşısında Japonya Asyada bir istisna olmak üzere dayandırmıştı. Evvelâ uzaklığı, sonra uyanarak kendi kendine kuvvetlenmesi sayesinde hıristiyanlık âleminin elinden yakasını kurtarabilmişti.

Ancak Avrupa için bir Japon misali kâfi idi. Japonların seri intibahı Aksayı şarkta Avrupa ve Amerikalılara müthiş bir rakib meydana getirmeyi mi? Böyle rakipleri arttırmakta ne menfaat ve hikmet vardı?

Şarkta Avrupayı tehdit eden büyük tehlikeler vardı. İslâm ittihiati tehlikesi, daha müthiş olarak sarı tehlike gibi... Bu tehlikelerde istismar ve müdahale sistemleri için en kuvvetli vesileler oluyordu.

Çinin ve Hindistanın medeniyet itibarıyla Almanya, Fransa, İngiltere derecesine yükseldiğini tasavvur edin! Mükemmel müsellâh Hindistanın otuz, Çinin kırk milyonluk orduları dünyayı allak, bullak etmeğe kâfi gelmez mi?

Avrupa Attilâ devrinde olduğu gibi bir şark istilâsı altında mı kalsın?

Çareleri? Aşıkâr ve mütenevvi! Dostane, muslihane veya ticaret yoluyla hulûl, müdahale etmek, müstemleke vücade getirmek, işgal, nüfuz bölgeleri, menfaat bölgeleri ayırmak, hinterlandı genişletmek, memleketi parçalamak, uzun müddetle bir liman ve hinterlandını kirahiyarak depo yapmak, himaye altına almak!

(Umumi harpten sonra bunlara bir de manda usulü ilâve edilmiştir.) Bunlar hep insanîyetperverlik maskesi altında yapılacak! Tarihi vazifedir, temdin vazifesidir denilecek!

Böyle yerlerde dinî ve ırkî ihtilâfları yok ise ihdas, var ise idame ve teşdid, yerlileri silâhtan teccid, kendilerinde askerlik ve milliyet fikirlerini imha, hükûmete körü körüne itaat fikrini ve lüzumunu telkin, o kadar parlak surette ileriye sürülen insanîyet ve merhamet hisleri, fikirleri icab edince hemen ve kâmilan berta-

raf edilerek tedhiş yollarını takip etmek bu «temdin» siyasetinin icablarından sayılır. Temdin edilecek yerler iktisaden ölmeyecek, fakat temdin eden için sağmal vazifesini göreceklerdir!

Bu prensipleri Avrupalılar on dokuzuncu asırda Asya ve Afrikada, Okyanusyada mükemmelen tatbik edebildiler ve semerelerini de aldılar. Hele Osmanlı devleti bunlar için bir tecrübe tahtası oldu.

Uzun zamanlar Fransa ticaret yoluyla burada istismar siyasetini takip etti. Sonra diğer devletler de kapitülasyonlardan bu yolda istifadeye koyuldular. Fransa ile Rusya kapitülasyonlara, muahedelere sokulan bazı kelimelere istinad etmek istiyerek katoliklerin, ortodoksların himayetlerini deruhde ettiler. Abdülhamidin saltanat seneleri frenklerin şark meselesi dedikleri çaprasık işlerin göya içinden çıkmak için - büyük tesadürlere meydan bırakmadan - buldukları çareleri kendi hesaplarına en iyi tatbik edebildikleri bir devir olmuştur.

Osmanlı - Rus harbi sonucunda Kıbrıs İngiltere, Bosna ve Hersek Avusturya tarafından işgal edildi; sonra Fransa Tunusu «himayesine» aldı; gene İngiltere Mısır «işgal» ve Küveyti «himaye» etti; Girid adası Rusya, Fransa, İngiltere ve İtalyanın «zamân ve himayesi» altına girdi. Makedonyada Rusya, Avusturya, İngiltere, Fransa, İtalya - ismini koymuyarak - Osmanlı devletine bir Konduvinyon - müşterek idare kurdular. Avusturya katolikleri «himaye» de Fransaya iştirak etmek istedi; Fransa Suriyede, İtalya Trablusgarb ve Bingazide, İngiltere Irakta «hususî menfaatleri» olduğunu itilâflarla olamazsa fiiliyat ile gösterdiler. İktisadi sahada frenklerin imtiyaz yağması büyük hırs ile devam edip durdu.

«Şark meselesinin» bu mülki, siyasi, iktisadi cebheleri arasında en az göze çarpan frenklerin hayır ve irfan müesseseleriyle manastırları, hastaneleri, mektepleriyle yapmağa koyuldukları propagandadır. Osmanlı devleti hizmetine girmiş, Rusya, Fransa ve İngilterenin Osmanlı devleti üzerinde haliz oldukları nüfuzu görüp Almanyanın buna bigâne kalmasını muvafık bulmamış olan Moltke Filistinde bir «Alman bölgesi» tesisini tavsiye eylemişti. 1841 de Prusya kralı dördüncü Frederik Gilyom bu tavsiyeye itibar ile Filistinde Alman nüfuzunun temelini kurmuştu.

(Arkası var)

Her akşam bir hikâye

Bir yaz sevdası

Bekâr arkadaşlardan biri:

— Monşer, dedi, bu sıcaklar insanın kanını kaynatıyor. Sıcakların böyle müthiş bir hale geldiği günlerde ben aşk ihtiyacile yanıp tutuşurum..

Ferid gülümsedi:

— Ben de aksine birader... Yazın aşk oyununu oynamaya yeminliyimdir. Yaz aylarında katı surette aşka tövbe etmişimdir. Bu da sebepsiz değildir ha.. acı bir hikâyesi vardır.

Anlatayım da dinleyin... İki sene evvel... Gene böyle bir yaz mevsimi... Sıcaklar müthiş bir halde... Şaheser bir sevgilim var... Ferhunde... Yaşlı kocasından henüz ayrılmış, sanki senelere Sahrayı kebirde dolaşmış bir bedevinin suya ihtiyacı gibi aşka son derece susamış bir kadın... Bazan beraber plâja gidiyoruz, bazan da onun evinde buluşuyoruz..

Gene bir gün, hiç unutmam bir çarşamba günü plâja gitmeğe karar verdik. Lâkin aynı gün karım, aynı plâja gideceğini bana söylemez mi?

Bunun üzerine yazihanede oturdum. Ferhundeğe bir mektub yazdım. Aynen hatırımdadır:

«Canım Ferhundeğim.

Ne yazık ki bugün seninle her vakit olduğu gibi plâja gidemeyeceğiz. Bugünlük bu saadetten vazgeçmemiz lâzım geliyor. Sebebi de senin «karın ağrısı» adını koyduğun karım... Sanki başka işi yokmuş gibi bugün o da aynı plâja gitmeğe karar vermez mi? Onun için bugün sen beni gene apartımda bekle... Sana geleyim, belki oradan bir yere gideriz. Olur mu yavrum.. seni milyarlarca defa öperim. Tam mânâsile senin olan Ferid..»

Mektubumu gönderdim. O kadar sıcak ki yazihanemde çalışmıyordum. İçimden:

— Haydi Ferhundeğe gideyim.. dedim.

Kalktım, hem gidiyor, hem de içimden karıma küfür ediyordum:

— Sanki bugünden başka gün yok mu? Bu sıcaklarda Ferhunde ile plâjda ne güzel eğlenecektik..

Apardımda Ferhundeği fena halde canı sıkılmış buldum.

— Aşk olsun, dedi, demek bugün seninle denize giremeyeceğiz.. halbuki o kadar sıcak ki.. bak sıcaktan evin içinde nasıl dolaşıyorum..

Hakikaten Ferhunde gayet kısa mayosu sırtında öyle dolaşıyordu. Ben de caketimi çıkardım. Ferhunde fena halde kızgın.. benim yazıp gönderdiğim mektubu yatağının üzerine fırlatıp atmış.. Ben de biraz serinlemek için gömlekle yatağın üzerine boylu boyunca uzandım. Maamâfih Ferhundenin hiddeti çok sürmedi. Barıştık. Güzel bir gün geçirdikten sonra eve döndüm. Karım ne dese beğenirsiniz:

— Ben bugün plâja filan gitmedim..

İçimden: «Hay Allah... diyordum. Boş yere bizim zevkimize mâni oldun be kadın..»

Akşam olmasına rağmen gene çok sıcaktı. Caketimi çıkardım. Beyaz ipekli gömleğimle dolaşıyordum. Karım birdenbire gözlerini üzerime dikti. Çılğın gibi bağırdı:

— O ne?

— Ne var?

— Yaklaş bakayım bana..

Aacaba gömleğim Ferhundenin dudak boyası filân mı süründü? Diye korka korka yaklaştım.

Karım:

— Dön arkam.. dedi..

Döndüm.. gömleğimin arkasına gözlerini çevirerek Ferhundeğe yazdığım mektubu aynen okudu.

Aman Allah.. halimi düşünün... Karım cümleleri okudukça renkten renge giriyor, soğuk soğuk terler döktüyordum. Karım:

— Gömleğini çıkar.. dedi.. hem deşetli korkuyor, hem de deşetli merak ediyordum. Acaba Ferhundeğe yazdığım mektub arkama mı yapışmıştı? Gömleğimi çıkardım. Meğer karın ayağı öyle değilmiş. Ferhundeğe gönderdiğim mektubu mavi boyalı kalemle yazmışım. Sevgilime gittiğim zaman beyaz ipekli gömlekle terden sırta yapışmıştı. Islak ıslak bu beyaz gömlekle mektubun üzerine yatınca vücudümün ağırlığıyla mavi boyalı kalemle yazılmış satırlar aynen - hem de ne kadar muntazam! - arkama çıkmıştı.

Yani senin anlıyacağın mektub olduğu gibi mükemmel, fakat ters basılmış bir kopye halinde sırtımda.

Karım:

— Demek böyle ha.. dedi, şerefimle oynadığın kâfi gelmiyormuş gibi bir de bana elin fahişelerine isim takırtıyorsun ha... Dur sen görürsün..

O günkü gürültüydü ömrümün sonuna kadar unutamam.. ondan sonra da karar verdim. Sıcaklar insanı terletmeyinceye kadar hafifledikçe aşka tövbe.. hem de tövbeler tövbesi..

Bekâr arkadaşlardan biri:

— Haydi, dedi, budalalık etme.. bugün iki nefis kadını plâja gideceğim.. Ben yalnızım.. onlar iki kişi.. sen de gel..

Ferid:

— A.. dedi, katiyyen olmaz, yeminliyim.. o sırtımdaki mavi boyalı mektubdan sonra..

Arkadaşı ısrar etti:

— Budalalık etme.. aşka tövbe edeceğine bir daha mektub yazmak lâzım gelince sırta kopyesi çıkan mavi boyalı kalem kullanmazsın, kurşun kalemle yazarsın..

Ve iki arkadaş gülererek masalarından kalktılar. (Bir yıldız)

KARA YELKENLİ KADIRGA

Yazan: İSKENDER F. SERTELLİ

No. 35

— Paşam orada tehlike var. Sen bize lâzımsın!

Diyerek eteklerinden tutup çekmişlerdi.

Mustafa paşa bir adım daha ileriye atmış olsaydı, düşman surlarından atılan bombalardan birinin ateşi altında parçalanıp gidecekti.

Bu sırada ortaliğin kararına başlasınla Bragadino -Türklerin ateşi keskinliği görenek- açılan delikleri çarçabuk kapattı. Düşman tarafında o gece sabaha kadar devam eden hümmali bir faaliyet neticesi olarak, bu istihkâm ertesi gün tekrar eskisi gibi yenilmez ve aşılmaz bir halde Türklerle karşı gülle ve bomba yağdırmağa başlamıştı.

BİR LOKMA EŞEK ETİ İÇİN..

Venedikliler temmuzun 25 inci gününe kadar kan dökerek, ateş püskürerek Türkleri istihkâmlara yanaştırmamakta sebat etmişlerdi.

Gerçi garb istihkâmına o günlerde fazla ve siddetli hücumlar yapan

Mustafa paşa: «Kaleyi beş on gün sonra muhakkak surette ele geçireceğiz!» kanaatinde ise de, Famagüsta hisarları içinde bir seneden beri devam eden kıtlık ve cepanesizlik birdenbire bir felâket halinde bütün kasabayı sarmıştı. Artık hisarlarda çalışan müdafilerin ağıltan eli silâh tutmuyordu. Şehir içinde ne kadar öküz, at ve eşek varsa hepsi yenmiş.. sıra cılız köpeklerle gelmişti.

Düşman serdari bile son günlerde bir lokma eşek eti elde etmek için son altını vermeğe mecbur olmuştu.

Bragadino çok metin ve inatçı bir adamdı. Manevi üzüntülerini de maddi izrabları gibi saklıyor. Hal-ka biraz daha metanet tevsie ediyordu.

26 temmuz sabahı iki şövalyenin ağıltan ölüşü ve sokaklara dökülen aç ve muztarib halkın:

«— Daha ne bekliyorsun.. neden teslim olmuyorsun?»

Diye haykırış kumandanlarda teslim fikrinin canlanmasına yardım et-

mişti.

Esasen Bragadino Türklerin yeni bir hücumundan korkuyordu. Üç gün üç gece süren uzun müzakere ve münakaşalardan sonra nihayet 1 ağustos sabahı garb istihkâmı üzerine beyaz bayrak çekmeğe karar vermişlerdi.

O gün serdar Mustafa paşanın elçi sıfatıyla gönderdiği yeniçeri kethüdasiyle bir donanma kaptanı kale kumandanlarıyla konuşmak üzere rehlin olarak şehre girdiler.. Venedikliler de buna karşılık Türk ordusuna derhal iki şövalye gönderdiler.

BEYAZ BAYRAK ÇEKİLDİKTEN SONRA..

Kaleden gelen elçileri serdarın oğlu karşılamıştı. Mustafa paşa elçilerin yeniçeri ağasının çadırına alınmasını emretmişti.

Elçiler, Türklerden umulmıyan iltifatı görünce şaşırılmışlardı. Kendilerinin anlaşmak üzere geldiklerini söylediler.

O gün şu şartlar altında teslim mukavelesi kararlaştırıldı:

1) Muhafızlar silâhlarıyla ve eşyalarıyla ve kumandanlarıyla kaleden çıkarak Girid adasına nakledilecekler.

2) Ahaliden şehri terketmek isteyenler iki gün içinde eşyalarıyla geldikleri yere gitmekte serbest bırak-

lacak.

3) Şehir içinde kalacakların canlarına ve mallarına ilişilmeyecek.

4) Kale muhafızları ve bunlarla beraber gitmek isteyenler Türk gemilerle nakledilecek.

Teslim mukavelesi imzalanırken, Giride hareket edecek olan on dört kalyon da limanda yelkenlerini şişirmiş bir halde kale muhafızlarını bekliyordu.

Mustafa paşa kale muhafızlarını bir yıldanberi gösterdikleri mukavemetten dolayı tebrik ediyordu.

Düşman serdari Bragadino, kalenin topçu kumandanı olan yeğenini Türk karargâhına göndermişti. Hanri Martinengo karargâha gelir gelmez Venedik serdarının şu sözlerini aynen Türk serdarına arz etmeğe memur olduğunu söyledi:

«— General Bragadino kalenin anahtarlarını bizzat teslim etmek niyetindedir. Kabul buyrulursa, huzurunuzda gelecektir!»

Mustafa paşa, Venedik serdarının yeğenini büyük bir nezaketle kabul ederek:

«— Magosanın meşhur müdafileriyle görüşmekten pek ziyade mahzuz olurum.»

Cevabını verdi.

Ağustosun altıncı günü öğleden

sonra, Venedik serdari Bragadino maiyetinde meşhur kumandanlardan Bagliyonı, Martinengo ve Antuvan Kirini ile on zabıt ve kırk muhafız askeri olduğu halde kaleden çıktı. Türk ordu merkezine geldiler.

Bragadino'nun sırtında kırmızı pelerinli bir elbise vardı. Ve başının üzerinde - yürürken - rütbesine işaret olarak kırmızı bir şemsiye tutulmakta idi. Kumandanlar ve kendisi ata binmişlerdi. Diğer zabıtlar ve muhafız askerleri atların etrafını çevirmişlerdi.

Kaleden gelen bu heyet Türk ordugâhında büyük merasimle ve muzikalar çalarak karşılanmıştı.

Mustafa paşa, Venedik serdari ile diğer kumandanların birer birer ellerini sıktı ve uzun zamandanberi süren müdafaa ve muhasara vakaları etrafında hepsile ayrı ayrı görüştü.

Bragadino istihkâmların üç kapısının anahtarını Türk serdarına uzattı:

«— Cephanemizizin ve yiyeceğimiz son katresine kadar sebat ettik, dedi, fakat bugün kaleyi Türklerle teslim ediyoruz. Çünkü bundan fazla dayanmak imkânı kalmamıştır.»

Mustafa paşa anahtarları alarak istihkâmların kapılarını açtırdı..

(Arkası var)

ÇOCUK DÜNYASI

Üç yavru koyunun başına neler geldi ?

Evvel zaman içinde koca bir kurt vardı; bu koca kurt çok kötü huylu idi. Yeğenleri üç yavru kurta ders vermek istedi; teşrih ve oburluk derisi. Duvara bir harita mahladı, amma bildiğiniz harita değil, bu harita bir domuz vücudiydi.

Kötü huylu koca kurt yavru kurtlara sordu:

— Bunu tanıyor musunuz?

Üç yavru kurt bir ağızdan cevap verdiler:

— Tanıyoruz!

— Bu hayvanın etinden pastırma yapılır mı?

— Yapılır.

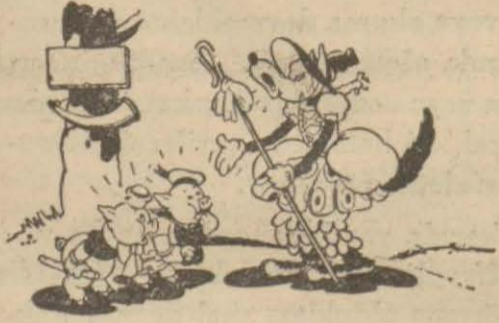
— Ayaklarından paça yapılır mı?

— Yapılır.

— Kuyruğu kıvrık mı?

— Kıvrık.

Çayırda sıçrayıp oynayan iki domuz yavrusunu, kötü huylu kocaman kurt yiyecekti, bunu aklına koy-

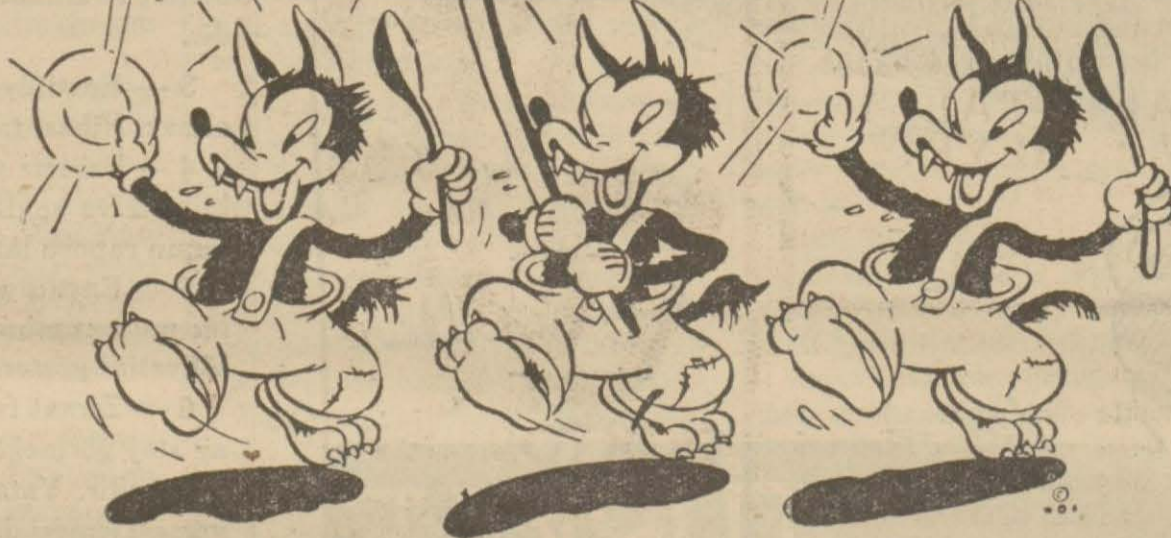
muştu. Fakat bir kuzu daha vardı, ki oynamıyor, sıçramıyordu. Kötü huylu koca kurtu yumuşatmak için bir çare düşünüyordu.

Koca kurt da bir çare düşündü. Çoban kayafetine girdi. Ağlıyarak çayırda dolaşmağa başladı. İki yavru domuzun yürekleri pek yufkaydı. Sordular:

— Güzel kız neye ağlıyorsun?

Çoban kız, tatlı bir sesle cevap

Üç yavru kurt

verdi:

— Üç kuzum vardı, kaybettim.

— Haydi arıyalım.

Çakılları yerlerinden oynattılar, onların arasına baktılar, kuzuları arıyorlardı. Birdenbire sevinçle haykırdılar:

— İşte oradalar!

Hayır, orada gördükleri kuzu değil-

di, nasıl ki çoban da çoban değildi... Malûmya domuzcuklar dikkatsizdirler, sıçrayıp oynamaktan başka bir şey düşünmezler...

Gene oynamak, hoş vakit geçirmek için kostular, kuzuların bulunduğu yere, yani kötü huylu koca kurdun mağarasına girdiler.

— Etinden sucuk yapılır mı?

— Yapılır.

— Ayaklarından paça yapılır mı?

— Yapılır.

— Kuyrukları kıvrık mı?

— Kıvrık.

Çoban kız esvablarını çıkardı.

Üç domuz yavrusunun penbe ağızları sarardı:

— Eyvah!.. Kötü huylu koca kurtmuş!

Üç kuzu kıvrık tüylü postlarını attılar. İki küçük domuz yavrusu haykırdı:

— Eyvah, yavru kurtlarmış!

Yavru domuzlardan biri, çenelerinin var kuvvetile imdad diye haykırdı.

Öteki yavru domuz oradan oraya koşuyordu.

Acaba üçüncü yavru domuz onların imdadına koşacak mıydı? Onları kuratarabilecek miydi?

Üç yavru kurt, iki yavru domuzu kovalamağa, onları dişlemeğe başladı. Kötü huylu koca kurt büyük bir ateş yaktı. Kocaman bir tepsi aldı, tuz biber ekti, domates doğradı.

— Salçalı domuz fırında!.. Ooh!..

Fakat kurtlar üçüncü bir yavru domuz olduğunu unutmuşlardı. Bu yavru domuz imdad sesini duyunca koşup geldi..

Kötü huylu koca kurt bağırdı:

— Kimdir o?..

Bir ses cevap verdi:

— Zarzavatçı.

Kötü huylu koca kurt kapıyı açtı, zarzavatçı kılığında giren yavru domuz tanıdı, üstüne hücum etti, fakat yavru domuz önüne önüne kurt kapını koymuştu. Koca kurt kapana yakalandı.

Yavru domuzlar ellerine birer sopa aldılar, kötü huylu koca kurtu döv-
düler, dövüler, dövüler..

Kötü huylu koca kurt süklüm püküm oldu.

Yavru kurtlar öyle korktular, ki hemen tabanları kaldırıp kaçtılar.

Üç yavru domuz kol kola girdiler, çıkıp gittiler. Az kalsın salçalı domuz kırımında olacağını unutmuşlardı bile.

«Kurt bizi değil, biz kurtları kaparız!» diye şarkı söylüyorlardı

Magdeburg küreleri

Magdeburg nisif küreleri tecrübele-
rinde (1602 de Magdeburgda, 1682 de
Hamburgda) hava tazyiki tesbit edil-
di. Bu tecrübeyi Otto Gerik yaptı.

Âlim tecrübelerinin neticesini 1654
de Raşizbon meclisine bildirdi. İki
nisif küre kapak gibi kapanıyor ve
aralıklarına yağlı bir meşin yapıştır-
lıyor. Nisif kürenin birinde musluk
var. Bu musluktan hava boşaltılır ve
ondan sonra iki küreyi ayırmak için,
bir yana on iki, diğer yana on iki
beygir kuvveti verilip çekilir ve ancak
nisif küreler bu kuvvetle ayrılıyorlar
hava tazyiri bu derece kuvvetlidir.
Âlimin ölümünün 250 inci yılı mü-
nasebetile Bagdeburgda, o devrin kı-
yafetleri ve o devrin aletleriyle bu tecrü-
be yapıldı. Beygir kuvveti 1500 kilo
ağırlıkla tesbit edildi. Nisif küreler
nekadar büyük olursa, onları ayırmak
için o kadar fazla kuvvet lâzımdır.

KÜPELER

İş görmeğe bir türlü vakit bulamı-
yanlar, ellerinden hiç bir iş gelmi-
yenlerdir.

Yaptıktan sonra yaptığını düşün-
me, yani düşünmeden düşün.

Vasiyet

Çok zengin bir adam, ölüm döşe-
ğinde vasiyetlerini yapmış, akrabala-
rına, yakınlarına, dostlarına para ve
mülk bırakmış.

Vasiyetname yazılıp bittikten son-
ra bir dostu:

— İyi amma vekil harcını unuttun!
demiş.

Adam gülümsemiş:
— Merak etme o kendi kendini
unutmamıştır, yirmi senedir alış ve-
rişim onun elinde!..

KIRMİŞ

Çocuk telâşla odaya girdi, annesi-
nin karşısında durdu:

— Anne, dedi.

— Ne var?

— Hani salondaki büyük vazo yok
mu?.

— Evet.

— Hani nesilden nesile geçti, dedin,
işte ben o vazunun geçtiği son nesil
oldum, benden sonra gelenler vazoyu
göremeyecekler!..

Talililer

13 haziran 1936
tarihli bilmece-
mizi doğru hal-
leden İstanbul
Kız lisesi talebe-
si 647 numaralı
Ayşe birinci he-
diyemizi kazan-
mış, hediyesi olan
fotoğraf maki-
nesini almıştır.

Molyerle doktor

Bir gün Molyer kralın sarayına
doktorile beraber gitmiş. Kral sor-
muş:

— Ne o, hasta misiniz?

— Evet.

— Ne yapıyorsunuz?

Molyer gülümsemiş:

— Ben hasta oluyorum, doktor ba-
na ilâç veriyor, ben ilâcı içmiyorum,
kendisine vizita parası veriyorum,
ikimiz de böylece geçinip gidiyoruz.

5 kart biriktirenler

Özüm Türk Kitabcıoğlu İhan Dillmaç

Kalabalık şehirler

Londra: 8.202.818 Berlin: 4.000.000
Paris: 2.871.000, Moskova 2.800.000,
Viyanalı: 1.886.000, Varşova: 1.200.000,
Roma: 1.045.088, Budapeşte: 1.000.000,
Brüksel: 886.000, Prag: 850.000, Mad-
rid: 808.000, İstanbul: 766.000, Bük-
reş: 631.000, Lizbon: 558.000, Belgrad:
300.000, Sofya: 264.000, Tiran: 31.000
kişidir.

FENA!..

Birinden alacağı vardı. Bir türlü
alamıyordu. Yüzü de tutmuyor, bir
şey söyleyemiyordu. Nihayet bir mek-
tup yazdı.

Öteki mektuba kızdı, ağır bir cevap
gönderdi. Ağız dolusu küfür etti.

Bir gün karşılaştılar, küfür eden
sordu:

— Gönderdiğim mektubu nasıl
buldun?

— Boş buldum azizim, içinde imlâ
yanlışlığından başka bir şey yoktu.

Talililer

6 haziran 1936
tarihli bilmece-
mizi doğru hal-
leden Burdurda
9 numarada Mu-
tafa üçüncü he-
diyemizi kazan-
mış, hediyesi olan
İstanbuldan Lon-
draya seyahat
eseri kendine gön-
derilmiştir.

Kameleon

Bukalemun dedikleri yüzlerce yav-
ru çıkarır ve yavrular derhal ince dal-
lara yapışırlar.

Kameleon dünyanın en acayip mah-

lûklarından biridir. Ayakları kancalıdır.
Kuyruğu yapışkandır. Gözleri dört yana
çevrilir. Arkayı, önü, iki yanı görür.
Bir böcek avlamak üzere yapışkan
ince, uzun dilini uzatır. Bu dilin ucu
kaşık gibidir.

Kameleonun en şayanı dikkat olan
tarafı, renk değiştirmesidir. Yeşilken
mavi, mavi iken sarı olur ve bu suretle
düşmanlarından kendini korur.
Bunun için Kameleon, Bukalmun,
renk değiştiren deniyor ve gene bu-
nun için fikir değiştiren insanlara
Kameleon gibi derler.

Madagaskarda, Afrikada, İspanya-
da, Asyada muhtelif cins kameleonor
vardır.

ÖĞÜT

— Sana bir öğüt daha vereyim.
Konferansı bitirince herkesi usulca
selâmla, sonra ayaklarının ucuna
basarak uzaklaş.

— Neden ayaklarının ucuna basa-
rak?

— Kimseyi uyandırmamak için!..

İsim:

Bilmece

Tarih: 18 Temmuz 1936

Geceleri şarkı söylenen, çalgı çalınan, dans edilen üç harfli gazinonun sonuna iki harfli telli bir alaturka musiki aleti koyunuz, sonra sakın ateşliyeyim demeyiniz patlar!.. Acaba bu pathyan 5 harfli kelime nedir?

Bilmecemizi doğru halledenlerden birinciyi: Altın uçlu masa kalemi, ikinciyi: Elish, üçüncüyü: Penbe maşlahlı hanım kitabı. Ayrıca 200 kariimize muhtelif hediyeler verilecektir.

18 Temmuz 1936

Deniz yolları**İŞLETMESİ**

Acenteleri: — Karaköy - Köprübaşı
Tel. 42862 — Sirkeci Mühürdarzade
Han Tel: 22740

TRABZON Postaları
Pazar 12 de, Salı, perşembe
15 de

İZMİR SÜR'AT postası
Cumartesi 15 de.

MERSİN postaları
Salı, perşembe 10 da kalkarlar.

Diğer postalar
Bartın — Cumartesi, çarşamba
18 de.
İzmit — Pazar, salı, perşembe
cuma 9,30 da.

Mudanya — Cumartesi 14 de di-
ğer günler 8,30 da.

Bandırma — Pazartesi, salı,
çarşamba, perşembe, cumarte-
si 20 de.

Karabiga — Salı, cuma 19 da.

İmroz — Pazar 15 de.

Ayvalık — Salı 19 da, cuma
17 de.

Trabzon ve Mersin postaları-
na kalkış günleri yük alınmaz.

(4103)

Istanbul dördüncü icra memurluğun-
dan :

Azapkapısında Hacı Âma mahalle-
sinin Yenikapı caddesinde 9 numaralı
apartmanın 3 cü katında mahmuz ve
satışına karar verilen ayna, dolap, gar-
drop, masa, iskemle ve sair ev eşyası
açık arttırma ile 27 Temmuz pazartesi
günü saat 9 da mahallinde birinci arttır-
ma olarak satılacağı ve ikinci arttırma-
nın 7/8/936 cuma günü saat 9 da ya-
pılacağı isteklerinin mahallinde hazır
bulunan memuruna müracaat etmeleri
ilân olunur. M. 780

Dr. Bay Abdülvahab
Taksim Zambak so-
kak No. 29 da Beyoğ-
lu - Şehir

Beyoğlu Beşinci Noterliğinden 11/12/
1934 tarihinde 22413/3080 No. lu ta-
ahhütname ile Bankamızdan hesabı cari
suretile istikraz etmiş olduğumuz üç bin
liranın temini edası zmnında bankamıza
birinci derecede ipotek etmiş olduğunuz
Feriköyünde İzzet paşa sokak eski 5 ye-
ni 67 No. lu apartmanımızı teahhüdna-
meniz mucibince maa faiz ve komisyon
30/9/1935 tarihinde baliğ olduğu 2,883
lira 45 kuruş deynin hülûlü vadede edası
ihbarını havi bankamız kanunu mahsusu
hükmüne tevfiқан tebliğ edilen 24/12/
1935 tarihli ve 79884 numaralı ihbarna-
memizin tarihinden itibaren de otuz gün
geçtiği halde borç ödenmediğinden yu-
karıda adresi yazılı apartmanımız 45 gün
müddetle açık arttırmaya çıkarılmasına
rağmen ilk müzayedede günü 23/6/936 ta-
rihinde hiç bir talip çıkmamasına binaen
müzayedede meclisi idaremezce on beş
gün müddetle temdid edilmiş ve on beş
günün hitamı olan 14/7/936 tarihinde
yapılan açık arttırmada apartman 7600
lira bedelle talibi üzerine ihalei muvaka-
tatesi icra edilmiştir.

Binaenaleyh işbu ihbarnamenin size ve
yahud ikametkâhınıza tebliği tarihinden
itibaren nihayet 15 gün içinde bundan
evvelki ihbarnamemizde yazılı mebalığ-
den başka borç ödeneceği tarihe kadar ki
faiz komisyon, M. vergisi ve masrafı ile bir-
likte ödenmediği takdirde işbu gayri men-
kul başkaca hiç bir tebliğ yapılmaksızın
kat'i surette ihale edilmek üzere icra rei-
sine müracaat olunacaktır.

Keyfiyet malûm olmak üzere ihbar o-
lunur.

TÜRKİYE ZİRAAT BANKASI

İstanbul şubesi.

İmza

İmza

Hamit Pekcan

Mithat Ünlü

İşbu ihbarnamenin muhatabı Doktor
Abdülvahab gösterilen adreste olmadığı
ve nereye gittiği de meçhul bulunduğu
vaki tahkikattan anlaşılmasıyla makula ber-
mucibi talep ilânı tebliğat yapılmak üzere
birer sureti berayı ilân Cumhuriyet ve Akşam
gazetelerine gönderilmiştir.

17/ Temmuz/936

Bayan SAFİYE
PANORAMA
Bahçesinde devamı başladı

KIZKULESİ PARKINDA

Bundan böyle her Cumartesi ve
Pazar akşamları

Büyük muvaffakiyet kazanan
DARÜTTALİM
SAZ HEYETİ

Pazar günleri saat 11-14 ve her ak-
şam saat 24 e kadar RİK-RAK Cazı
Salacaktan son dönüş vapur:
23,15 ve 24,15

Zayı — Eminönü malmüdürlüğün-
den 201 mülkiye sıra numaralı cüz-
danla almakta olduğum tekaüd maa-
şına aid tetbik mühürümü kaybettim.
Yenisini yaptıracağımdan eskisinin
hükmü olmadığını bildiririm.

Emine Şakire

İyi Türkçe biraz İngilizce ve
Fransızca bilen bir

DAKTILOYA İHTİYAÇ

vardır. Beyoğlu, İstiklal caddesi No. 30

Arşimidis müessesesine müracaat.

İSTANBUL VE MÜLHAKATI**UMUM SARRAÇ**

SAN'ATKÂRAN CEMİYETİNDEN:

Merkezi Uzunçarşı başında iken bu
kere kendi malı olan Fatihde Refahi-
ye sokağında 61 numaralı mahalle
merkezinin nakil edildiği alâkadarana
ilân olunur.

Kisarna
MADEN SUYU

Harareti teskin eder, iştahı artırır, en ağır
yemekleri kolay hazmettirir, içimi lezzetli, temiz
ve sıhhi sofraya suyu. Karaciğer ve böbrek
taşlarını, düşürür. Her çeşid hazimsizliğe, mide
ekşiliğine, şişkinliğine, kum ve şeker hastalığına
en iyi ve tabii ilaçtır.

Buzlu olarak bardakla satış yerleri:

Behçekapıda: Emlâk ve Eytam Bankası karşı köşesinde No. 16
Galatasarayda: Aynalı Pasaj (Pasaj Dörop) yanında No. 10

• EYİ EKEN EYİ
BIÇER.

BANKAYA
YATIRILAN PARA EYİ
EKİLMİŞ TOHUM GİBİ VERİMLİDİR.

HOLANTSE BANK UNİ.

KARAKÖY PALAS

ALALEMCI HAN

• **Istanbul belediyesi ilânları** •

M. ayeneye gelmemiş otomobiller hakkında muayene edilmiş lâv-
hasını taşımayan gerek hususî gerekse taksi otomobillerinin seyrüseferi
yasak edilmiştir. Bunların muayeneleri perşembe günü öğleden sonra
ve cumartesi günü öğleden evvel Ayasofya meydanında ve alelulul
6 ıncı şubeden bir ceza zabtı yapmak suretiyle yapılabileceği ilân olu-

Romanya seyrüseferi idaresi İstanbul
umumi acentalığı:

20 temmuz 936 pazartesi gününden
itibaren

İSTANBUL' dan
KÖSTENCE' ye
hareket edecek posta vapurlarının
Tam saat 13 de

kalkacaklarını muhterem halka bildirir.

NASIR İLACI
KANZUK

DOKTOR JEMŞİN

Nasir ilacı bütün dünyaca tanın-
mıştır. En eski nasırları bile kökün-
den çıkarır.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ
Beyoğlu - İstanbul

Istanbul ikinci icra memurluğundan:

Bir borçtan dolayı mahmuz ve paraya
çevrilmesine karar verilen Buik markalı
(2438) plâka No. lu taksi otomobili 6
Ağustos 936 tarihine müsadif perşembe
günü saat 9 dan itibaren 10,30 a kadar
Taksiminde Merkez garajında açık arttır-
ma suretile satılacaktır. Arttırma birinci-
dir. Almak isteyenlerin yevmi mezkûr
ve saatta satış yerinde hazır bulunacak
memurumuza 1935/1375 dosya numara-
sı ile müracaat etmeleri ilân olunur.

TAKLİDLERDEN SAKININIZ ve
AĞIZLIKLAR ÜZERİNDE

Dr. APOSTELİN
İMZASINA DİKKAT EDİNİZ

Satış yeri

Sultanhamam Kebapçı karşısında
PIPO PAZARI

Dikkat: Ağızlıklar kutu içinde ve 10 taşla beraber satılır.

Ankara: Taş Han tütcü Ali Tümen

Samsun: Saatçi Avni Peker

Bursa: Saatçi Nureddin Neşet Uzunçarşı

Eskişehir: Şifa eczanesi

Sivas: Saatçi Şükrü

Kayseri: Saatçi Zeki Saatman

İzmir: Balçılarda Necip Sadık

Malatya: İbrahim Işık Lion çikolatası

Konya: Sarraf saatçi Necati

Adana: Hacı Halil, Yağcamı civarı

Mersin: (Konya pazarı) Hüseyin Hüsnü

Aydın: Gramofoncu İspartalı Mehmed

İstanbul

TİCARET ve SANAYİ ODASINDAN:

1 Eylül 936 da açılacak ve üç hafta devam edecek olan:

Arşulusal İzmir Panayırına aid işler için odamızda ayrıca bir
servis ihdas olunmuş ve İstanbuldan vaki olacak iştirakler bu
serviste temerküz ettirilmiştir.

Tüccar ve sanayicilerimiz fuara müteallik işleri için hergün öğle-
den sonra bu servise (Odamızda 16 numaraya) müracaat edebilirler.

Ankara Valiliğinden:

Stadyum ve Hipodrom alanında kullanılmak üzere bir traktör ile al-
tı adet çim makinesi 30/7/936 tarihine rastlayan perşembe günü saat
16 da Vilâyet binasında toplanan Daimî encüme ihalesi yapılmak
üzere kapalı zarf usulile eksiltmeye konmuştur. Keşif bedeli 5 bin li-
radan ibarettir. Muvakkat teminat 375 liradır.

İsteklilerin teklif mektuplarını, teminat mektub veya makbuzları ve
Ticaret odası vesikaları ile birlikte ihale günü saat 15 şe kadar Vilâyet
Daimî encümeni reisliğine vermeleri lâzımdır. Eksiltme evrakı vilâyet
nafia müdürlüğünde görülebilir. (1723) (3961)

Istanbul Barosundan:

Baronun 329 kütük sayısında yazılı avukat Andre Pirimin inzibat meclisi-
ninin 25/6/936 tarihinde verdiği bir sene müddetle avukatlıktan menî ka-
rarı Mumalleyhin itirazı üzerine bu kere İstanbul ağırceza mahkemesince
de tesdik edilmiş olduğu ilân olunur.

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

İdareimiz ihtiyacı için şartnamesi mucibince 60.000 metre düz be-
yaz kanaviçe 3/VIII/936 tarihine rastlayan pazartesi günü saat
15 de pazarlıkla satın alınacaktır. İsteklilerin şartnamesini görmek ü-
zere her gün ve pazarlık için de tayin olunan gün ve saatte % 7,5 gü-
venme paraları ile birlikte Kabataşta İnhisarlar levazım ve mübayaat
Şubesi Müdürlüğündeki Alım Komisyonuna müracaatları. (4011).

4212 kilo ıskarta çul
1907 » » kanaviçe
3265 » » ip
1219 » yamalı kanaviçe
590 » » çul

Yukarıda cins ve mikdarları yazılı malzeme 30/7/936 tarihine
rastlayan perşembe günü saat 10 da pazarlıkla satılacaktır. İsteklile-
rin malları görmek üzere her gün Ahırkapı Bakım Evine ve pazar-
lık için de tayin olunan gün ve saatte % 15 güvenme paraları ile
birlikte Kabataşta Levazım ve Mübayaat Şubesi Müdürlüğündeki Sa-
tış Komisyonuna müracaatları (3550)

1 — İnhisarlar İdaresinin Siirt muntakasında Çay tuzlasında yaptı-
racağı cem'an 10799 lira 25 kuruşbedelli bir idare binası ile iki an-
bar kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Proje, şartname ve saire 45 kuruş mukabilinde İnhisarlar Mer-
kez tuz fen şubesinde veya Siirt Müstakil Müdürlüğünden alma-
bilir.

3 — Eksiltme 21 Temmuz 936 salı günü saat on birde İnhisarlar
Siirt müstakil Müdürlüğü dairesinde yapılacaktır.

4 — Muvakkat teminat mikdarı 809 lira 94 kuruştur.

5 — İsteklilerin bu gibi işleri yaptıklarına dair fennî liyakatlerini
gösterir vesika ibraz etmeleri veyahut bu vesikayı haiz bir kalfayı in-
şaat başında bulundurmaları lâzımdır.

6 — Vesikalar eksiltme gününden en az 4 gün evvel inhisarlar
Merkez tuz şubesine veya Siirt müstakil Müdürlüğüne ibraz edilerek
kâfi oldukları tahriren tasdik ettirilecektir.

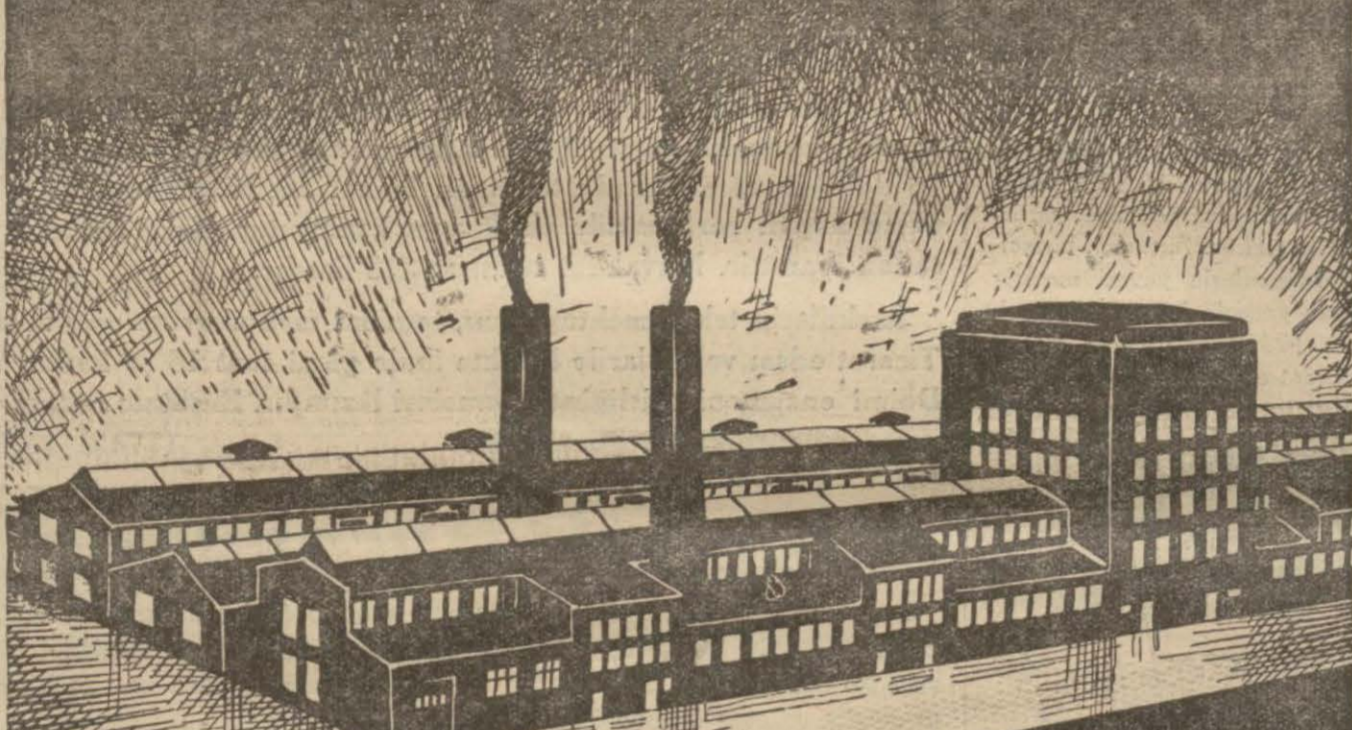
7 — Bu tasdik kâğıdı ile sair kanunî vesikaları havi kapalı zarfla
ihale günü saat 10 a kadar İnhisarlar Siirt Müstakil Müdürlüğünde
ihale komisyonu Reisliğine makbuz mukabilinde yahut eksiltme ka-
nunununun 34 üncü maddesi mucibince posta ile teslim edilmiş ola-

YENİ PASLANMAZ HASAN TIRAŞ BIÇAĞI

Bütün dünyada emsaline hiçbir zaman tesadüf edilemeyecek derecede büyük muvaffakiyet kazanan Hasnan Tıraş Bıçakları yeni ve kat'iyen paslanmaz nevini piyasadan musirren isteyiniz. Yeni Hasnan Tıraş makineleri birlikte Hasnan Tıraş Bıçakları tıraş olduktan sonra kat'iyen silmeğe ve kurulumaya hacet yoktur. Ve bu tıraş bıçağı hiç bozulmamak şartile gayet kolaylıkla ve huzuru neş'e içinde yüz defa tıraş eder. Dünyanın hiçbir tıraş bıçağında bu meziyet yoktur. Ve buna ancak Hasnan Tıraş Bıçağı muvaffak olmuştur. Markasına ve ismine dikkat. 1 adedi 6, 10 adedi 50 kuruştur. Hasnan Tıraş Sabunu - Hasnan Tıraş Kremi - Hasnan Tıraş Pudrası - Hasnan Tıraş Kolonyası da çok zevk ve neş'e veren yardımcı ve mükemmel vasıtalarıdır. Hasnan deposu: İSTANBUL, BEYOĞLU, ANKARA.

Fabrikalarımızın
Yazlık Yeni
Kumaşlarını
Behemhal Görünüz

SÜMER BANK

Yerli Mallar Pazarları

Sergiye hücum!

Hergün binlerce kişi 8 inci
Yerli Mallar Sergisinde

RADYOLIN-GRİPİN

Pavyonunu görmeğe koşuyor. Çünkü vakit
kalmadı. Sergi, ayın 19 unda kapanıyor.
Fırsatı kaçırmayınız

Sümer Bank, Emlâk ve Eytam Bankasının sigortası

GÜVEN

Sermayesi tamamen Türk
En güvenilen sigorta Şirketidir.
Türkiyenin en büyük sigortaları (GÜVEN) dedir.
Sigortalarnız için emniyetle (GÜVEN) i hatırlayınız.
Galata, Voyvoda caddesi Sümer Bank binasında. Tel. 44966

İŞIKLI

NEON

REKLÂMLARI

Ucuz ve taksitle
NECİP ERSES

Galata : Sesli Han

Suadiye Plâjı

Bu akşam saat 22 ve 23 de

Münir Nureddin

ve arkadaşları

Fahire, Refik, Artaki konseri

Bir çok eğlenceler, Pazar günü başka program.

KANZUK

En hoş meyva usarelenile hazırlan-
mıştır. Hazmı kolaylaştırır. İnkı-
bazı izale eder. Kanı temizliyerek
vücuda tazelik ve canlılık bahş-
eder.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ
BEYOĞLU - İSTANBUL

Kolec ve Ticaret kısımlarile

Üsküdar Amerikan Kız Lisesi

Eylülün 22 nci salı günü saat 13,30 da açılır. Sıhate tedrisata ve ahlâka
pek iyi dikkat edilir. Kayıt ve kabul için salı günleri saat 9-12, cumartesi
günleri saat 14-18 e kadar mektebe müracaat. İsteyenlere mektebin
tarifnamesi gönderilir. Telefon : 60474

Dr. Horhoruni (Berksoy)

Muayene hergün akşama kadar Eminönü Valde kiraathanesi yanında

MARMARA İNCİSİ GAZİNOSU

Kadıköyünde hava ve manzara itibarile biricik aile gazinosudur.
Fiyatlar gayet ehvendir. Her akşam tanınmış kimseler tarafından ince saz,
Gazinomuza teşrif eden muhterem halkımız her hususta memnun kalacaklardır.

FLIT
Tenekesi
mühürlüdür.

Haşarata öldürmekden emin
olmak için yalnız ve yegâne olan FLIT
İsteyiniz. Ve taklidlerini reddediniz.

Fena ve tesirsiz haşarat öldürücü mayiler
almakla paranızı beyhude yere israf etmeyin-
siz ve FLIT'in sahtelerinden sakınıniz. Al-
danmamak için yalnız bir FLIT olduğunu v.
siyah kuskaklı asker resimli sarı tenekeler
içerisinde sahdığını hatırlayınızda tutunuz. Bu
tenekeler mühürlü olduğundan her türlü hiy-
leden aridirlir. Hakiki FLIT kullanıldıkda
bütün haşarata öldürebilirsiniz.

Deliklere ve yarıklara FLIT tozu koyunuz. Ha-
şarat tozu temas eder etmez derhal ölürler.
Umumi deposu : L. CRESPIN, İstanbul, Galata, Voyvoda Han 1.

FLIT kat'iyen leke yapmaz-kokusuz-lâttiftir

Cemil
ÇİKOLAT

Sahibi Necmeddin Sadak
Umumi neşriyat müdürü: Enis Til
Akşam matbaası